

DECIZIE
În numele Legii

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

01 august 2023

mun. Chișinău

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Ion Guzun

grefieri

Natalia Arapu,
Dumitru Braga,
Irina Safonov,
Oxana Gîscă

cu participarea:

reprezentantului reclamantului, avocatul
reprezentanții pârâtei, avocații

Nicolae Leșan
Roger Gladei
Irina Sugoneaco

în lipsa reclamantului

Vitalie Stratan

examinând în ședință de judecată publică, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vitalie Stratan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la anularea deciziei nr. 5 din 09 decembrie 2022 „Cu privire la candidatura lui Vitalie Stratan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii” și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului,

c o n s t a t ă :

Argumentele participanților la proces:

La 09 ianuarie 2023, Vitalie Stratan a depus cerere de contestare la Curtea Supremă de Justiție, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (în continuare Comisia de evaluare), solicitând anularea deciziei nr. 5 din 09 decembrie 2022 „Cu privire la candidatura lui Vitalie Stratan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al

Magistraturii” și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisia de evaluare.

În motivarea cererii de contestare reclamantul a indicat că, deținând funcția de judecător în cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Central, a decis să participe la concursul pentru stabilirea candidaților la ocuparea funcției de membru al Consiliului Superior al Magistraturii.

La 06 aprilie 2022, a depus la Comisia de evaluare cerere, anexând toate documentele necesare de care dispunea.

Începând cu luna iunie 2022 - până în luna octombrie 2022 a răspuns succesiv la toate întrebările formulate, cu prezentarea Comisiei de evaluare a documentelor suplimentare solicitate de către aceasta.

La 27 octombrie 2022, a fost audiat public în fața Comisiei de evaluare, iar la 09 decembrie 2022, Comisia de evaluare a adoptat decizia nr. 5 „Cu privire la candidatura lui Vitalie Stratan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii”, prin care, în temeiul art. 8 alin. (1) și (2) lit. a) și c), alin. (4) lit. a) și b) și alin. (5) lit. b), c), d), e) și g) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (în continuare Legea nr. 26/2022), a decis că Vitalie Stratan, în calitate de candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, nu corespunde criteriilor de integritate prevăzute de Legea nr. 26/2022, deoarece s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către dânsul a criteriilor de integritate etică și finciară, drept consecință, nepromovând evaluarea respectivă.

Vitalie Stratan apreciază ca fiind neîntemeiată și ilegală decizia nr. 5 din 09 decembrie 2022 emisă de către Comisia de evaluare, din motivele ce succed.

Reclamantul susține că prin intermediul actului administrativ contestat, a fost înlăturat de la participarea la concursul pentru stabilirea candidaților la ocuparea funcției de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, dar și a fost dată apreciere integrității și probității sale profesionale, ceea ce atestă că decizia contestată poartă un caracter defavorabil dublu și anume, pe de o parte sunt afectate direct drepturile și interesele sale legitime, iar pe de altă parte, concluzia Comisiei de evaluare reprezintă o formă voalată de sancționare.

Reclamantul consideră că, prin prisma art. 19, art. 20, art. 44 alin. (1), art. 163 lit. c) din Codul administrativ și art. 14 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, este subiect a cărui drept legitim a fost încălcat, fiind în drept să-și revendice dreptul prin intentarea prezentei acțiuni în instanța de contencios administrativ.

La fel, a menționat că, în speță, nu era necesară respectarea procedurii prealabile, întrucât legislația în vigoare expres prevede că în astfel de litigii se adresează direct în instanța de contencios administrativ.

De asemenea, reclamantul a invocat că, decizia contestată a fost emisă la data de 09 decembrie 2022 și notificată la adresa electronică la 04 ianuarie 2023. Astfel, consideră că, cererea de contestare înregistrată la 09 ianuarie 2023 a fost depusă cu respectarea termenului prevăzut la art. 14 alin. (1) din Legea nr. 26/2022.

Referitor la fondul cererii de contestare, Vitalie Stratan a relatat că Comisia de evaluare a respins candidatura dânsului la funcția de membru în Consiliul Superior al

Magistraturii din motiv că are dubii serioase referitor la conformitatea candidatului cu criteriile de integritate financiară și etică.

Reclamantul consideră această concluzie eronată, de natură să prejudicieze grav și iremediabil reputația sa profesională, inclusiv, în măsură în care să determine pierderea funcției pe care în prezent o deține de magistrat în cadrul Judecătorei Chișinău.

De altfel, concluzia respectivă poate fi calificată drept una ilegală, cu depășirea competențelor acordate prin lege Comisiei de evaluare.

Reclamantul a notat că potrivit art. 8 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă: a) nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial; b) în privința acestuia nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017; c) nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.

La caz, Comisia de evaluare nu a concretizat temeiul legal care a constituit o necorespondere la criteriul de integritate etică. La fel, nu a efectuat nicio corelare dintre temeiul de drept și circumstanțele de fapt atestate.

Reclamantul susține că conform circumstanțelor reflectate în decizia contestată, rezultă că, argumentul central al Comisiei de evaluare a constituit procurarea de către Vitalie Stratan a unui bun imobil (apartament) la un preț preferențial, achiziția căruia Comisia de evaluare i-a trezit dubii serioase.

La acest capitol reclamantul a remarcat că, a prezentat Comisiei de evaluare toate actele de care a dispus la momentul solicitării, iar din conținutul acestora nu rezultă că există dubii serioase al probității candidaturii sale.

În viziunea reclamantului, sunt lipsite de suport probator concluziile Comisiei de evaluare, bazate pe lipsa justificărilor veniturilor persoanelor de la care a împrumutat bani (și anume, suma de 200.000 de lei) sau omisiunea prezentării integrale a contractului de achiziționare a bunului imobil sau omisiunea de a prezenta cererea adresată Consiliului Superior al Magistraturii, prin care s-a solicitat includerea în concursul pentru procurarea apartamentului la un preț preferențial. Or, dubiile nu pot apărea pe o lipsă de informație, dar din contra pe existența informațiilor.

Deopotrivă, Comisia de evaluare, atestând că candidatul nu poate prezenta cererea adresată Consiliului Superior al Magistraturii, cu mai mulți ani în urmă, nu poate prezenta copia unui contract de vânzare-cumpărare și nu poate justifica veniturile unui terț de la care a împrumutat bani, toate în ansamblu, creează dubii serioase și rezonabile că candidatul nu corespunde criteriilor de integritate.

Reclamantul a mai invocat că, de fapt, într-adevăr nu dispune de informația solicitată, iar obținerea acesteia, dacă este posibilă, necesită un timp mai îndelungat decât cel oferit de către Comisia de evaluare. Pe lângă acestea, Comisia de evaluare nu a încercat să obțină informația solicitată, chiar și în condițiile în care a justificat în

mod veritabil lipsa de necesitate ca să posede această informație o perioadă îndelungată.

Prin urmare, cererea adresată Consiliului Superior al Magistraturii constituie doar un act de solicitare și nu se păstrează mai mult decât până la primirea răspunsului.

Odată ce a primit răspuns de la Consiliul Superior al Magistraturii, copia unui contract de vânzare-cumpărare se păstrează de candidat atât timp cât el dispune de bunul ce constituie obiectul aceluși contract, iar dacă bunul este vândut, îndată dispăre și necesitatea posedării în continuare a copiei contractului. Or, apartamentul litigios procurat de către reclamant, la un preț preferențial, a fost înstrăinat în anul 2018, ceea ce și a determinat lipsa necesității păstrării copiei contractului de achiziționare inițială a apartamentului.

Mai mult, persoana care ia cu împrumut mijloace bănești de la o altă persoană nu poate răspunde de situația financiară a acelei persoane, decât dacă nu cunoaște din start proveniența surselor financiare.

În speță, dânsul a împrumutat suma de 200.000 de lei de la persoane apropiate și nici până în prezent nu există informație plauzibilă că acele mijloace financiare ar avea proveniență ilegală sau criminală.

Din această perspectivă, consideră că dubiile și concluziile Comisiei de evaluare sunt inexplicabile, lezându-i drepturile în calitate de candidat evaluat în mod direct, deoarece de la acest tip de acuzații nu se poate apăra nicio persoană în circumstanțele în care acestea sunt înaintate.

Comisia de evaluare a indicat în mod expres că, dânsul în calitate de candidat nu a susținut niciodată că ar fi fost eligibil pentru programul de locuințe la prețuri preferențiale din cauza insuficienței spațiului locativ în municipiul Chișinău, concluzie care nu corespunde adevărului. Or, odată ce această conjunctură a fost o condiție de eligibilitate, iar dânsul a obținut un bun imobil la un preț preferențial, se prezumă că el a fost eligibil pentru programul de locuințe la prețuri preferențiale.

Totodată, conform art. 8 alin. (4) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă: a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație; b) comisia de evaluare constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

De fapt, Comisia de evaluare nu a făcut referire la temeiul de drept, corelat cu circumstanțele de fapt ale cauzei, în baza cărora se atestă dubii serioase a integrității candidatului, deoarece dânsul a declarat averea sa în modul stabilit de legislația în vigoare, autoritatea competentă în acest domeniu (Autoritatea Națională de Integritate), nefiind sesizată și nici emisă decizie în privința lui de constatare/sanționare sub acest aspect.

Cele enunțate denotă că, Comisia de evaluare și-a depășit competențele dincolo de cele stabilite expres de lege, constatând unele circumstanțe pe care nu le-a atestat nici măcar autoritatea competentă să o facă.

Afară de aceasta, din textul actului administrativ contestat nu rezultă că Comisia de evaluare a constatat că averea dobândită de către Vitalie Stratan în ultimii 15 ani nu corespunde veniturilor declarate.

Reclamantul susține că averea a fost dobândită în mod legal, justificată prin înscrisurile corespunzătoare.

Faptul că, a obținut un bun imobil la un preț preferențial, în condițiile în care soția sa avea un alt bun imobil, nu constituie o aparență de lipsă de integritate, deoarece Consiliul Superior al Magistraturii, prin Regulament, cert a stabilit criteriile de eligibilitate pentru obținerea apartamentului la un preț preferențial, iar dânsul a trecut testul eligibilității, nefiind sesizate unele carențe atât de Consiliul Superior al Magistraturii, cât și de alte organe de resort.

Reclamantul a relatat că, la depunerea cererii pentru participarea la concursul pentru obținerea apartamentului la un preț preferențial, a prezentat strict volumul de date care au fost solicitate la momentul deschiderii concursului, fiind veridice și corespund realității.

Astfel, odată ce scopul procurării apartamentelor la un preț preferențial nu a constituit o precondiție de eligibilitate, care urma a fi susținută și după procurarea apartamentului litigios, atunci dobândirea bunului imobil cu vânzarea ulterioară a acestuia, nu poate fi tratată drept o necorespondere a candidatului criteriilor de integritate financiară/etică.

În opinia reclamantului, faptul că, a declarat abia în anul 2014 suma datoriei de 200.000 de lei, iar în declarațiile ulterioare nu a inclus această sumă a datoriei, la fel, nu constituie un impediment în acest sens.

De altfel, Comisia de evaluare nici nu l-a întrebat și nu a analizat dacă în anii următori suma datoriei împrumutului a scăzut sau nu sub limita prevăzută de lege, care urma a fi obligatoriu de declarat - 10 salarii medii lunare pe economie, or, întru evitarea posibilelor suspiciuni, la 04 noiembrie 2022 a depus o nouă declarație de avere și interese personale anuală pentru anul 2021, indicând la capitolul datorii, existența unui împrumut (anul contractării 2014) în valoare de 200.000 de lei, cu rata dobânzii 0% și scadent la 2030, indicând drept - omisiune, pre-vetting (confirmat și prin procesul-verbal nr. 1073/19 din 08 decembrie 2022 emis de Autoritatea Națională de Integritate).

Interpretarea declarațiilor reclamantului în mod arbitrar de asemenea constituie un aspect ce denotă imparțialitatea Comisiei de evaluare, în situația în care, odată ce a declarat sub insistența membrilor Comisiei de evaluare că procurarea apartamentului la un preț preferențial nu a ajutat la îmbunătățirea condițiilor de trai, fapt interpretat negativ de Comisia de evaluare, în sens de lipsă de necesitate în procurarea spațiului locativ.

A explicat Comisiei de evaluare că, achiziționarea apartamentului litigios cu două odăi, a fost insuficientă soluționării situației familiare, prin îmbunătățirea condițiilor de trai, deoarece inițial prin cererea adresată Consiliului Superior al Magistraturii a solicitat un apartament cu trei odăi, pe când a primit un apartament doar cu două odăi, ceea ce nu putea satisface nevoile familiei sale, care în final a condiționat vânzarea acestuia, cu procurarea ulterioară a unui alt spațiu locativ corespunzător nevoilor cotidiene.

În decizia contestată s-a menționat în repetate rânduri că dânsul a răspuns la un număr restrâns de întrebări și subîntrebări din care i s-a acordat o tentă negativă a comportamentului său. De fapt, a dat răspuns la toate întrebările Comisiei de evaluare

în măsura posibilităților, iar unele răspunsuri sunt aplicabile unui număr mai mare de întrebări/subîntrebări.

Reclamantul apreciază critic concluzia Comisiei de evaluare privind pierderile financiare în urma vânzării la același preț a apartamentului procurat la un preț preferențial, întrucât a declarat o situație de fapt reală, având în vedere că prețul vânzării apartamentului a fost același ca și cel de procurare (fără fluctuațiile cursului valutar).

Respectiv, pentru a trezi dubii serioase privind integritatea candidatului, Comisia de evaluare trebuia doar să verifice corespunzător informația prin vaste posibilități ce îi oferă legea și doar la atestarea unor informații suplimentare să ajungă la concluzia unor dubii serioase. Or, achiziționarea și înstrăinarea unui bun imobil la același preț nu poate trezi în sine dubii serioase, decât dacă, la depistarea unor circumstanțe suplimentare.

La caz, astfel de circumstanțe, Comisia de evaluare nu a constatat și nici nu a făcut referire la ele, fapt ce denotă un abuz din partea Comisiei de evaluare.

La fel, mesajul Comisiei de evaluare precum că: „Se afirmă că a fost vândut un bun cu acest preț. Noi nu credem în acest preț. Prin urmare, este demonstrat dincolo de orice dubiu rezonabil că bunul a fost vândut la un alt preț decât cel declarat”, în privința persistenței dubiilor asupra integrității sale, se bazează doar pe silogisme alogice și neconfirmate atât factologic, cât și nici documentar.

Mai mult, în decizia contestată, Comisia de evaluare a notat că, judecătorul trebuie să se abțină de la orice comportament, acțiune sau manifestare, care ar putea prejudicia încrederea publicului în sistemul judecătoresc, făcându-se la aluzie precum că el a admis un asemenea comportament, care de altfel, nu a fost demonstrat și nici nu corespunde adevărului.

În viziunea reclamantului, este inacceptabilă și mențiunea Comisiei de evaluare precum că „Judecătorului i se interzice obținerea ilegală a unor bunuri materiale, servicii, privilegii sau alte avantaje, inclusiv acceptarea sau achiziționarea unor bunuri (servicii) la un preț (tarif) mai mic decât valoarea lor reală”, deoarece aceasta a fost indicată în raport cu obținerea unui bun imobil la un preț preferențial, care era prevăzut de programul oficial și destinat exclusiv sistemului judecătoresc din Republica Moldova.

În concepția Comisiei de evaluare, orice participant al programului destinat exclusiv judecătorilor de obținere a bunurilor imobile la un preț preferențial este potențial susceptibil de a lua calificativul - dubios în aspectul integrității financiare și etice.

Reclamantul apreciază ca fiind eronată concluzia Comisiei de evaluare, precum că nu au fost prezentate informații relevante cu privire la sursa mijloacelor financiare utilizate pentru achiziționarea apartamentului în anul 2014, fiindcă pârâta nu a luat în calcul că dânsul a activat în sistemul de drept începând cu anii '90, iar însumarea salariilor, pe lângă sursele financiare la care a făcut referire, ar constitui o justificare suficientă a surselor de procurare a apartamentului la un preț preferențial.

Tocmai de aceea, faptele de neprezentare a înscrisurilor legate de împrumuturi inter-familiale (care au fost efectuate în absența a unor înscrisuri), neluarea în calcul a economiilor familiei (nici măcar nu a fost efectuată mențiunea privind veniturile

familiei candidatului), neprezentarea documentelor privind plățile pe împrumutul de 100.000 de lei (păstrarea cărora de către candidat este lipsită de necesitate și solicitarea prezentării acesteia în absența motivației pentru ce are nevoie Comisia de evaluare), nu poate în sine să trezească dubii care ar pune la încercare încrederea în probitatea candidaturii dânsului la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii.

Așadar, inversarea sarcinii probei către candidat, poate avea loc doar odată ce organul de evaluare a identificat probleme de integritate, iar aceste probleme sunt aduse la cunoștința candidatului.

La caz, nu a cunoscut despre problemele de integritate invocate de către Comisia de evaluare și nici nu avea cum să se justifice de acuzațiile înaintate, având în vedere că, abia în ziua audierii publice din 27 octombrie 2022, din întrebările adresate de membrii Comisiei de evaluare, care i-au sugerat unele suspiciuni, iar până la această dată nu avea de unde să cunoască și nu putea să probeze ceea ce Comisia de evaluare a considerat în mod pur subiectiv „probleme de integritate”.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. 20, art. 93, art. 171-172, art. 177, art. 189, art. 211-212 art. 206 alin. (1) lit. a), art. 141 alin. (1) din Codul administrativ, art. 119, art. 166-168, art. 174 și art. 177 din Codul de procedură civilă, art. 216 alin. (3), art. 220 alin. (3), art. 219 alin. (2), art. 219¹ alin. (1) din Codul civil, art. 13 și art. 14 din Legea nr. 26/2022.

La 16 ianuarie 2023, Comisia de evaluare a depus referință, solicitând respingerea cererii de contestare depusă de Vitalie Stratan (f.d. 45-62, 68-69, vol. I).

În motivarea referinței, Comisia de evaluare a indicat că, decizia nr. 5 din 09 decembrie 2022 adoptată în privința lui Vitalie Stratan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, este întemeiată și legală, emisă în urma evaluării realizate cu respectarea prevederilor Legii nr. 26/2022.

A menționat că la 08 iulie 2022, Comisia de evaluare a solicitat candidatului Vitalie Stratan completarea și depunerea declarației de avere și interese personale, prezentată de către ultimul până la 15 iulie 2022. Apoi a urmat verificarea și obținerea de către Comisia de evaluare a informațiilor de la Autoritatea Națională de Integritate, Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, instituții financiare, instituții publice și alte surse deschise.

Pentru elucidarea neclarităților depistate, au urmat trei runde de solicitări și prezentări de către reclamant a informațiilor și documentelor suplimentare, și cu respectarea marjei de discreție, Comisia de evaluare a dat apreciere materialelor și informațiilor acumulate de reclamant și terțe persoane.

La 27 octombrie 2022, Vitalie Stratan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, a fost audiat în ședință publică și prezentarea post-audiere a datelor și informațiilor suplimentare, iar prin decizia nr. 5 din 09 decembrie 2022, Comisia de evaluare a decis că reclamantul nu corespunde criteriilor de integritate, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către acesta a criteriilor de integritate etică și financiară, care în consecință, nu a promovat evaluarea.

Comisia de evaluare consideră că, și-a îndeplinit cu maximă diligență și bună-credință obligațiile ce îi revin conform Legii nr. 26/2022. În particular, când a

constatat anumite neclarități (determinate, în special, de existența neconcordanțelor între declarațiile depuse însuși de către reclamant la autoritățile corespunzătoare), a oferit reclamantului posibilitatea de a le elucida, prin prezentarea datelor și informațiilor suplimentare (în sensul art. 10 alin. (7) din Legea nr. 26/2022), acordând un termen rezonabil.

În privința termenului acordat lui Vitalie Stratan, Comisia de evaluare a notat că, în acțiune ultimul a invocat inclusiv necesitatea unui timp mai mare decât timpul acordat de către Comisia de evaluare pentru prezentarea informațiilor și documentelor solicitate, cu toate acestea reclamantul nu a solicitat Comisiei de evaluare prelungirea termenului acordat în vederea furnizării în formă scrisă a răspunsurilor și actelor solicitate, ceea ce provoacă nedumeriri privind obiecțiile formulate în contestație. Or, în asemenea situație, sarcina probațiunii trece asupra candidatului pe parcursul procesului de evaluare.

Comisia de evaluare consideră ca fiind eronat argumentul reclamantului precum că, doar întrebările Comisiei de evaluare din ziua audierilor publice din 27 octombrie 2022 ar fi sugerat anumite dubii pe care urma să le răstoarne, întrucât în ziua audierii reclamantului, membrii Comisiei de evaluare nu au făcut altceva decât să invoce în mod repetat întrebările anterior formulate prin solicitările din 15 august, 21 septembrie, 13 octombrie 2022. Respectiv, reclamantul era conștient de faptul că din momentul recepționării întrebărilor de la Comisia de evaluare, era în sarcina lui să înlăture orice potențial dubiu cu privire la evenimentele și circumstanțele investigate de Comisie.

În speță, Comisia de evaluare a respectat cu strictețe obiectul mandatului său, decizia nr. 5 din 09 decembrie 2022 a fost emisă în strictă conformitate cu prevederile art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022.

Comisia de evaluare a considerat eronate alegațiile reclamantului Vitalie Stratan precum că concluzia Comisiei de evaluare este o formă voalată de sancționare, de natură să prejudicieze grav și iremediabil reputația sa profesională, inclusiv, să determine pierderea funcției ocupate, deoarece potrivit art. 13 alin. (6) din Legea nr. 26/2022, constatările din decizie nu au o valoare probantă pentru orice alte proceduri sau procese.

Aceeași concluzie se confirmă și în pct. 39 din Opinia comună a Comisiei ce la Veneția și a Direcției generale a drepturilor omului și stat de drept (DGI) a Consiliului Europei (Avizul nr.1069/2021 din 13.12.2021, Moldova), potrivit căruia proiectul de lege revizuit arată clar că rezultatele evaluării integrității nu vor avea niciun efect asupra carierei candidatului ca judecător sau procuror.

În opinia Comisiei de evaluare, evaluarea integrității lui Vitalie Stratan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, nu a încălcat drepturile și interesele legitime, precum și nu a afectat statutul sau reputația profesională ale acestuia. Iar în urma evaluării integrității etice și financiare a candidatului, în baza datelor și informațiilor primite de la candidat și terți, Comisia de evaluare a constatat dacă există sau nu dubii serioase privind conformitatea candidatului cu criteriile legale de integritate.

În viziunea Comisiei de evaluare, interpretările reclamantului expuse în acțiune precum că, dubiile invocate nu pot apărea doar pe baza unei lipse de informație, ci

dimpotrivă, pe existența informațiilor, sunt eronate și bazate pe o analiză fragmentată a Legii nr. 26/2022, ceea ce face ca obiecțiile acestuia să fie lipsite de temei juridic.

Consideră că la evaluarea candidatului Vitalie Stratan, Comisia de evaluare a acționat în baza criteriilor de conformitate strict stabilite de Legea nr. 26/2022, raportate la circumstanțele de fapt, rezultate din datele și informațiile acumulate, dacă există sau nu dubii serioase privind conformitatea reclamantului cu criteriile de integritate etică și financiară. Decizia emisă constituie realizarea acestei puteri discreționare care nu poate fi supusă unui control judiciar. Astfel, niciuna dintre afirmațiile reclamantului nu sunt susținute prin probe pertinente și concludente.

În ședința de judecată, reclamantul Vitalie Stratan fiind citat în mod legal despre data și ora ședinței de judecată nu s-a prezentat, motiv din care completul de judecată special a dispus examinarea cererii de contestate în lipsa acestuia, dar cu participarea reprezentantului său, avocatul Nicolae Leșan care a susținut argumentele invocate în cererea de contestate, solicitând admiterea acesteia în sensul formulat, cu dispunerea anulării deciziei Comisiei de evaluare nr. 5 din 09 decembrie 2022 „Cu privire la candidatura lui Vitalie Stratan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii”, cu dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisia de evaluare.

Reprezentanții Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, avocații Roger Gladei, Irina Sugoneaco și Valeriu Cernei au susținut argumentele invocate în referința depusă, solicitând respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Suplimentar celor invocate în referința depusă, reprezentanții au pretins că Comisia de evaluare a respectat toate drepturile prevăzute de art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022.

Aprecierea instanței:

Audiind părțile și reprezentanții lor, examinând actele dosarului administrativ și cel judiciar completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor constată că acțiunea este admisibilă și întemeiată, din următoarele motive.

Termenul de examinare a acțiunii:

Conform art. 14 alin. (7) din Legea nr. 26/2022, prin derogare de la prevederile art. 195 din Codul administrativ nr. 116/2018, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se examinează în decurs de 10 zile.

Prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 29 din 29 martie 2022, modificată prin dispoziția nr. 35 din 14 aprilie 2022, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, a fost instituit complet de judecată special format din: Vladimir Timofti – președinte, Ala Cobăneanu, Svetlana Filincova – judecători, Dumitru Mardari - judecător supleant.

La caz, urmează de reținut că cererea de contestare depusă de Vitalie Stratan a fost înregistrată la Curtea Supremă de Justiție la 09 ianuarie 2023 (f.d. 2-15, vol. I).

Potrivit fișei de repartizare a cererii, prezenta cauză a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor la 09 ianuarie 2023 judecătorului-raportor, Ala Cobăneanu (f.d. 1, vol. I).

Prin încheierea din 10 ianuarie 2023 a completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție a fost primită spre examinare, în procedura contenciosului administrativ cererea de contestate depusă de Vitalie Stratan împotriva Comisiei de evaluare, fiind convocați participanții la proces în ședința de judecată stabilită pentru data de 24 ianuarie 2023, ora 14:00, sala nr. 4 în incinta Curții Supreme de Justiție, situată pe adresa str. Petru Rareș nr. 18, mun. Chișinău (f.d.33-35, 36, vol. I).

La 16 ianuarie 2023, în interiorul termenului stabilit de către instanță, Comisia de evaluare a prezentat referință la cererea de contestare depusă de Vitalie Stratan cu privire la anularea deciziei nr. 5 din 09 decembrie 2022 (f.d.45-62, vol. I).

La caz, se reține că în cadrul ședinței de judecată din 24 ianuarie 2023, reclamantul Vitalie Stratan a înaintat cerere prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată pentru a lua cunoștință cu dosarul administrativ întocmit de Comisia de evaluare, cu prezentarea copiilor certificate a dosarului respectiv (f.d.67, vol. I).

Astfel, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din 24 ianuarie 2023 a fost admisă cererea reclamantului Vitalie Stratan și amânată examinarea cauzei pentru data de 02 februarie 2023, ora 15:00 (f.d.70-72, vol. I).

La 02 februarie 2023, avocatul Nicolae Leșan, în interesele reclamantului Vitalie Stratan, a depus cerere prin care a solicitat amânarea examinării cauzei, din motiv că, abia la 01 februarie 2023, a încheiat cu clientul său contract de asistență juridică și necesită timp de a lua cunoștință cu actele cauzei (f.d. 79, vol. I), care a fost admisă de către instanța de judecată și amânată examinarea cauzei pentru data de 06 februarie 2023, ora 15:00 (f.d.80-82, vol. I).

La 03 februarie 2023, reprezentantul reclamantului Vitalie Stratan, avocatul Nicolae Leșan a depus cerere, prin intermediul poștei electronice, solicitând de a lua cunoștință cu actele cauzei (f.d.86-87, vol. I).

În cadrul ședinței de judecată din 06 februarie 2023 (f.d. 99-101, vol. I), a fost examinată cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de Vitalie Stratan, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan (f.d.88-101, vol. I), care a fost admisă prin încheierea din 06 februarie 2023 a completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, iar ședința de judecată a fost întreruptă fără dată, până la soluționarea sesizării de către Curtea Constituțională (f.d.102-107, vol. I).

Curtea Constituțională s-a pronunțat în privința sesizării reclamantului prin Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023, declarând neconstituțional textul „dacă constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat” din articolul 14 alin. (8) lit. b) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (f.d.110-120, vol. I).

Astfel, urmare a pronunțării Curții Constituționale la 14 februarie 2023, participanții la proces au fost convocați pentru următoarea ședință de judecată stabilită pentru 06 martie 2023, ora 14:00 (f.d.121-129, vol. I).

Prin Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr. 23/2 și nr. 27/2 din 14 februarie 2023, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a acceptat cererile de demisie din funcție a judecătorilor care au făcut parte componenta completului special de judecată, fiind eliberați din funcție din data de 01 martie 2023.

Prin încheierea din 02 martie 2023 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție, s-a dispus ca dosarele aflate în procedura judecătorilor demisionați, intentate în baza contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, se vor transmite Secției evidență procesuală a cauzelor civile, comerciale și de contencios administrativ pentru redistribuire prin intermediul PIGD altor judecători (f.d. 131-133, vol. I).

Prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 33 din 02 martie 2023 „Cu privire la modificarea dispozițiilor nr. 29 din 29 martie 2022 și nr. 35 din 14 aprilie 2022” a fost schimbată componenta completului de judecată special (f.d. 134-135, vol. I).

Potrivit fișei de repartizare repetată a dosarului din 02 martie 2023, ora 13:55, prezenta cauză a fost repartizată altui judecător-raportor (f.d. 130, vol. I).

Având în vedere că reprezentantul reclamantului Vitalie Stratan, avocatul Nicolae Leșan a înaintat recuzare judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Vladimir Timofti, Dumitru Mardari și Ion Guzun (f.d.147-149, vol. I), ședinței de judecată din 06 martie 2023 a fost contramandată pentru data de 13 martie 2023, ora 13:00 (f.d. 151, vol. I).

La 07 martie 2023, ora 10:30, a fost examinată cererea de recuzare (f.d.161-162, vol. I), unde prin încheierea din 07 martie 2023 a completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție a fost respinsă cererea de recuzare înaintată de reprezentantul reclamantului Vitalie Stratan, avocatul Nicolae Leșan (f.d. 167-173, vol. I).

Ulterior, la 13 martie 2023, reprezentantul reclamantului Vitalie Stratan, avocatul Nicolae Leșan, prin intermediul poștei electronice, a depus cerere, prin care a înaintat recuzare judecătorului Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva (f.d.238-241, vol. I). Tot la aceeași dată, prin intermediul poștei electronice, reclamantul a depus cerere de recuzare judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Vladimir Timofti și Dumitru Mardari (f.d. 242-245, vol. I).

Prin cererea depusă la 13 martie 2023, reprezentantul reclamantului Vitalie Stratan, avocatul Nicolae Leșan, a solicitat amânarea examinării cauzei pentru o altă dată pentru examinarea cererilor de recuzare înaintate membrilor completului de judecată special (f.d. 246-247, vol. I).

Tot la 13 martie 2023, reprezentantul reclamantului Vitalie Stratan, avocatul Nicolae Leșan, prin intermediul poștei electronice, a mai depus o cerere, prin care a solicitat emiterea unei încheieri privind obligarea Comisiei independente de evaluare să prezinte copia procesului-verbal al ședinței în cadrul căreia a fost evaluat Vitalie Stratan la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și s-a emis decizia nr. 5 din 09 decembrie 2022 (f.d.248-250, vol. I). Cauza a fost amânată pentru data 21 martie 2023, ora 10:00 (f.d. 251, vol. I).

Ședințele de judecată pentru examinarea cererilor de recuzare au fost stabilite pentru data de 16 martie 2023, ora 14:00 și 21 martie 2023, ora 09:30 (f.d.2-3, 16-17, vol. II), iar prin încheierile din 16 și 21 martie 2023 a completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție au fost respinse cererile de recuzare înaintate de reclamantul Vitalie Stratan și avocatul său Nicolae Leșan (f.d.6-10, 20-26, vol. II).

În cadrul ședinței de judecată din 21 martie 2023, reprezentantul reclamantului Vitalie Stratan, avocatul Nicolae Leșan a înaintat cerere repetată, prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității a unor prevederi ale Legii nr. 26/2022 (f.d. 27-37, vol. II), unde prin încheierea din 21 martie 2023 a completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție a fost admisă cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate (f.d. 38-44, vol. II).

În legătură cu faptul că un judecător din componența completului special de judecată s-a aflat în concediu medical din data de 17 martie 2023, iar prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 68/3 din 23 februarie 2023, a fost acceptată cererea lui de demisie și a fost dispusă eliberarea acestuia din funcția de judecător de la Curtea Supremă de Justiție din data de 18 aprilie 2023, totodată, prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 103/4 din 16 martie 2023 a fost modificată Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 68/3 din 23 februarie 2023, fiind modificată data eliberării judecătorului din componența completului special din funcția de judecător de la Curtea Supremă de Justiție, din data de 18 aprilie 2023 în data de 20 martie 2023, prin dispoziția nr. 39 din 20 martie 2023 „Cu privire la modificarea dispoziției nr. 34 din 02 martie 2023” a fost schimbată componența completului de judecată special.

Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 66/3 din 23 februarie 2023, a fost acceptată cererea de demisie a judecătorului Curții Supreme de Justiție, membru al completului special de judecată, fiind dispusă eliberarea acestuia din data de 27 martie 2023.

Prin dispoziția nr. 46 din 28 martie 2023 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție „Cu privire la modificarea dispoziției nr. 39 din 20 martie 2023”, a fost schimbată componența completului de judecată special. În rest, fiind menținută dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 39 din 20 martie 2023, prin care a fost menținută dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 34 din 02 martie 2023, în partea numirii judecătorului supleant.

Prin dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 64 din 31 martie 2023, pe perioada stării de urgență, ca o măsură temporară, pe un termen de 30 de zile, au fost suspendate procedurile administrative privind cererile de demisie, depuse de judecătorii Curții Supreme de Justiție până la data intrării în vigoare a dispoziției Comisiei Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 64 din 31 martie 2023, precum și efectele juridice ale cererilor deja acceptate, în măsura în care eliberarea efectivă din funcție nu a survenit la data intrării în vigoare a Dispoziției Comisiei Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 64 din 31 martie 2023.

Prin dispoziția nr. 53 din 04 aprilie 2023 „Cu privire la modificarea dispozițiilor nr. 46 din 28 martie 2023, nr. 34 din 02 martie 2023 nr. 39 din 20 martie 2023” a fost schimbată componența completului de judecată special, prevăzut de punctul nr. 1 din dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 46 din 28 martie 2023 și instituită o nouă componență a completului de judecată special pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, după cum urmează: Tamara Chișca-Doneva – președinte, judecător Mariana Pitic – judecător Ion Guzun – judecător. La fel, a fost schimbat membrul supleant în completul de judecată special pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, prevăzut în punctul nr. 2 din dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 34 din 02 martie 2023.

Prin dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 66 din 10 aprilie 2022, în contextul intervenirii unei reacții prompte a autorităților statului la problema asigurării funcționalității Curții Supreme de Justiție, prin ajustarea cadrului normativ și consacarea în cuprinsul acestuia a unor mecanisme care ar permite soluționarea dificultăților legate de completarea provizorie a locurilor vacante de judecător la instanța judecătorească supremă, precum și luându-se act de acțiunile subsecvente ale Consiliului Superior al Magistraturii, care, urmare a intervențiilor legislative recent operate prin intermediul Legii nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, în cadrul ședinței Plenului Consiliului Superior al Magistraturii din 10 aprilie 2023 a examinat subiectul anunțării concursului pentru suplinirea, prin transfer temporar, a funcțiilor vacante de judecător la Curtea Supremă de Justiție, se revizuiesc măsurile specifice în domeniul justiției stabilite prin dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 64/2023, stabilindu-se că subpunctul 1.2 de la pct. 1 al dispoziției menționate se abrogă.

La 06 aprilie 2023, prin decizia de inadmisibilitate nr. 42 Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra sesizărilor cu numerele 75g/2023, 76g/2023, 77g/2023, 86g/2023, 87g/2023, 88g/2023, 89g/2023, 90g/2023, 96g/2023, 101g/2023 și 102g/2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26/2022 (f.d. 58-83, vol. II).

Astfel, urmare a pronunțării Curții Constituționale la 06 aprilie 2023, participanții la proces au fost convocați pentru următoarea ședință de judecată stabilită pentru 12 aprilie 2023, ora 15:00 (f.d. 48-54, vol. II), care a fost contramandată în legătură cu faptul că la 10 aprilie 2023, Comisia de evaluare a înaintat cerere de recuzare în privința unui judecător din completul special de judecată.

Prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 33/2 din 14 februarie 2023, s-a acceptat cererea de demisie a unui judecător al Curții Supreme de Justiție, membru al completului de judecată special, fiind eliberat din data de 31 martie 2023.

Prin dispoziția nr. 69 din 04 mai 2023 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție „Cu privire la modificarea dispoziției nr. 29 din 29 martie 2022” a

fost desemnat în membrul supleant în completul de judecată special pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (f.d. 98-99, vol. II).

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție reține că, la 06 aprilie 2023, a intrat în vigoare Legea nr. 64 din 30 martie 2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, precum și Legea nr. 65 din 30 martie 2023 cu privire la evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

Potrivit prevederilor art. 8 din Legea nr. 64/2023, Plenul Curții Supreme de Justiție este compus din toți judecătorii Curții Supreme de Justiție și are, printre altele, atribuția de stabilire, anual, a componenței completelor de judecată.

Completul de judecată special, reținând prevederile legale citate supra și faptul că în perioada martie-aprilie 2023 majoritatea magistraților de la Curtea Supremă de Justiție au demisionat, atestă imposibilitatea formării completelor de judecată de către Plenul Curții Supreme de Justiție, care la moment nu este deliberativ.

Totuși, prin Legea nr. 89 din 27 aprilie 2023, în vigoare din 02 mai 2023, dispozițiile tranzitorii din Legea nr. 64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, au fost modificate în sensul stabilirii momentului începerii activității Curții Supreme de Justiție în componența nouă, inclusiv a Plenului, oferind ca efect competențe de formare a completelor de judecată după regula anterioară – de către președintele Curții Supreme de Justiție.

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (8) din Legea nr. 65/2023, Consiliul Superior al Magistraturii prin Hotărârea nr. 120/6 din 10 aprilie 2023 a anunțat concursul pentru suplinirea, prin transfer temporar, a funcțiilor vacante de judecător la Curtea Supremă de Justiție, iar prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/8 din 02 mai 2023, s-a hotărât transferul temporar a 7 judecători din instanțele naționale, pentru o perioadă de 6 luni, începând cu 10 mai 2023 în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

Astfel, completul de judecată special constată că activitatea Curții Supreme de Justiție a fost blocată în perioada 30 martie 2023 – 10 mai 2023, perioadă în care nu a fost posibilă nici faptic, nici juridic examinarea cauzelor aflate pe rolul instanței.

Cererea de recuzare înaintată judecătorului din completul special de judecată, repartizată la 15 mai 2023 potrivit fișei de repartizare a cererii de recuzare (f.d. 101, vol. II), a fost examinată în ședința de judecată din 23 mai 2023, ora 09:20, fiind amânată deliberarea și pronunțarea pe marginea cererii de recuzare pentru data de 25 mai 2023 (f.d. 111-114, vol. II).

Prin încheierea din 25 mai 2023 a completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție a fost respinsă cererea de recuzare înaintată judecătorului din completul special de judecată, de către Comisia de evaluare (f.d. 116-120, vol. II).

Participanții la proces au fost convocați pentru următoarea ședință de judecată stabilită pentru 12 iunie 2023, ora 10:00 (f.d. 121-129, vol. II).

La 12 iunie 2023, reprezentantul reclamantului Vitalie Stratan, avocatul Nicolae Leșan a depus cerere de amânare a cauzei pentru o altă dată din motiv că

reclamantul solicită personal să fie prezent la ședința de judecată să dea explicațiile necesare aferente netemeinicii deciziei contestate (f.d.130, vol. II), fiind admisă cererea și amânată examinarea cererii de contestare, cu citarea reclamantului pentru data de 03 iulie 2023, ora 13:00 (f.d.131-133, vol. II).

În cadrul ședinței de judecată din 03 iulie 2023 reprezentantul reclamantului Vitalie Stratan, avocatul Nicolae Leșan a înaintat mai multe cereri (f.d. 146-147, 148 vol. II), inclusiv de recuzare a întreg completului de judecată special și de atragere în proces în calitate de persoană terță, care au fost respinse de către completul de judecată.

Totodată, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din 03 iulie 2023 rezultă că a fost începută examinarea cauzei în fond, iar reprezentantul reclamantului Vitalie Stratan, avocatul Nicolae Leșan, nu a dat explicații pe cauza dată motiv din care fost anunțată întreruperea ședinței de judecată pentru data de 06 iulie 2023, ora 11:30, cu citarea și obligarea reclamantului Vitalie Stratan să se prezinte în ședința de judecată (f.d. 149-152, vol. II).

Prin cererea depusă la 05 iulie 2023, Vitalie Stratan a solicitat amânarea examinării cererii de contestare și obligarea Comisiei de evaluare să prezinte reclamantului actele solicitate, care nu au fost anexate la dosarul administrativ (f.d. 153-155, vol. II), cerere care a fost admisă de către instanță și obligată Comisia de evaluare să prezinte înscrisurile solicitate de reclamant în demers, astfel fiind anunțată întrerupere a ședinței de judecată pentru data de 07 iulie 2023, ora 14:00, cu obligarea reclamantului Vitalie Stratan să se prezinte la ședința de judecată.

Deși a fost citat legal și dispusă prezența obligatorie la ședința de judecată, reclamantul Vitalie Stratan nu s-a prezentat la ședința de judecată din 07 iulie 2023, dar a depus cerere de amânare invocând motivul înrăutățirii stării de sănătate, anexând la cerere copia certificatului medical. Astfel, completul de judecată special a admis cererea de amânare, fiind întreruptă ședința de judecată pentru data de 28 iulie 2023, ora 10:00, cu citarea repetată a reclamantului.

În cadrul ședinței de judecată din 28 iulie 2023, atât reclamantul, cât și avocatul acestuia Nicolae Leșan, citați în mod legal nu s-au prezentat, însă prin cererea depusă prin intermediul poștei electronice la 27 iulie 2023, avocatul Nicolae Leșan a relatat că, din cauza unor informații răspândite în mass media ce îl vizează personal cât și pe clientul său, în continuare nu reprezintă interesele reclamantului, astfel a solicitat amânarea ședinței de judecată cu citarea reclamantului și oferirea posibilității de a dispune de dreptul la asistență juridică.

Completul de judecată special considerând neîntemeiată cererea de amânare, a dispus respingerea acesteia, continuarea examinării cererii de contestare în lipsa reclamantului citat în mod legal, care nu a comunicat motivele neprezentării sale în ședința de judecată.

În această ordine de idei, având în vedere cele enunțate supra, completul de judecată special notează că depășirea termenului de examinare a contestație în 10 zile, a fost influențat inclusiv de complexitatea cauzei, comportamentul părților la proces, care include pe cel al autorității pârâte, dificultatea dezbaterilor, demisiile în masă a judecătorilor Curții Supreme de Justiție și imposibilitatea formării completului special pentru judecarea cererilor de contestare.

Mai mult, durata de aflare pe rol a cauzei a fost condiționată inclusiv de asigurarea respectării drepturilor participanților la proces, fapt ce nu poate fi privit drept tergiversare a examinării cauzei, deoarece judecarea cererii de contestare a avut ca scop respectarea dreptului garantat al părților la un proces echitabil, consfințit în articolul 38 din Codul administrativ și articolul 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În cadrul ședinței de judecată din data de 28 iulie 2023 a fost examinată cauza și, conform art. 14 alin. (9) din Legea nr. 26/2022, a fost anunțată plasarea deciziei pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Aplicabilitatea Codului administrativ:

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție menționează, că în cadrul dezbaterilor judiciare reprezentanții Comisiei de evaluare au invocat neaplicarea cărților I și II din Codul administrativ la examinarea cauzelor pendinte pe rolul Curții Supreme de Justiție, argument care nu poate fi reținut din considerentele următoare.

De principiu, urmează de reținut că aplicarea Codului administrativ și limitele ei este o problemă de interpretare și aplicare a legii asupra căreia are competență Curtea Supremă de Justiție ca instanță de judecată competentă pentru examinarea acțiunii de contencios administrativ (DCC nr. 163 din 1 decembrie 2022, § 24, DCC nr.2 din 18 ianuarie 2022, §19).

În primul rând, este necesar de a se explica de ce este aplicabil Codul administrativ procedurii de evaluare, dar și procedurii de contencios administrativ.

Din punct de vedere a conținutului normativ, Legea nr. 26/2022 cuprinde atât norme de drept public material, cât și norme de procedură administrativă, și procedură a contenciosului administrativ.

În special, dispozițiile legale care reglementează definiția și condițiile de evaluare a integrității etice/financiare după natura lor constituie norme de drept administrativ material, care constituie baza legală conform art. 21 alin. (1) din Codul administrativ pentru emiterea actului administrativ individual de către Comisie. Astfel, dispozițiile art. 8 alin. (1) - (4) din Legea nr. 26/2022 sunt norme de drept administrativ material.

Inițierea procedurii de evaluare este, conform art. art. 9 alin. (2) și 69 alin. (1) din Codul administrativ, o inițiere a procedurii administrative la cererea candidatului pentru una din funcțiile de membru în organele enumerate în art. 2 alin. (1) din Legea nr. 26/2022. Inițierea procedurii de contencios administrativ este condiționată în conformitate cu prevederile art. 189 alin. (1) din Codul administrativ de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept prin activitatea administrativă.

Astfel, completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție relevă că, decizia Comisiei de evaluare este un act administrativ individual în sensul art. 10 alin. (1) din Codul administrativ. Actul administrativ individual este rezultatul final al procedurii administrative.

Prin decizia Comisiei privind promovarea/nepromovarea evaluării de către candidat are loc finalizarea procedurii administrative conform art. 78 din Codul administrativ.

Mai mult decât atât, în nota informativă la Legea nr. 26/2022, autorii au indicat că „drept urmare a desfășurării activității sale, Comisia de evaluare va emite o decizie. Reieșind din faptul că decizia respectivă reprezintă un act administrativ, contestarea acesteia se va face conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018 cu derogările exprese stabilite în prezentul proiect.”

Astfel, însăși legiuitorul a calificat decizia Comisiei de evaluare drept un act administrativ individual în privința căruia poate fi exercitată acțiunea în contencios administrativ.

Normele Codului administrativ privind procedura administrativă și instituția actului administrativ individual sunt aplicabile procedurii de evaluare, cu excepțiile prevăzute de Legea nr. 26/2022.

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție stipulează că, evaluarea candidaților pentru funcțiile de membru în organele enumerate în art. 2 alin. (1) din Legea nr. 26/2022 este prin natura sa un domeniu specific de activitate în sensul art. 2 alin. (2) din Codul administrativ.

Deși Codul administrativ instituie o procedură administrativă și de contencios administrativ uniformă, totuși conform art. 2 alin. (2) din Codul administrativ anumite aspecte pot fi reglementate prin norme legislative speciale, dacă nu contravin principiilor Codului administrativ.

Normele speciale din Legea nr. 26/2022 nu exclude aplicarea Cărților I și II, decât în privința unor aspecte, cum ar fi în special, inițierea procedurii administrative, clarificarea stării de fapt din oficiu, cvorumul și majoritatea, dreptul de audiere a candidatului și altele. Sintagma „anumite aspecte” din art. 2 alin. (2) din Codul administrativ nu echivalează cu excluderea de la aplicare a Codului administrativ.

Prin urmare, completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție indică excluderea integrală de la aplicare a cărților I și II este imposibilă din punct de vedere al rolului central și legăturii organice a Codului administrativ cu domeniile/subdomeniile dreptului administrativ.

Potrivit art. 14 alin. (6) din Legea nr. 26/2022, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

Principiile care guvernează procedura contenciosului administrativ sunt reglementate în cartea I din Codul administrativ, în special art. art. 21-27, 36-43 din Codul administrativ). Între Cartea I și II și III care reglementează procedura contenciosului administrativ, există o legătură organică și de substanță, care nu poate fi negată sau exclusă sub nici o formă.

Controlul judecătoresc este un control de legalitate, care cuprinde în sine verificarea existenței temeiului formeii activității administrative, corectitudinii interpretării noțiunilor juridice vagi, proporționalității egalității de tratament, imparțialității, securității juridice, motivării, exercitarea dreptului discreționar, dacă autoritatea este împuternicită să acționeze în baza acestui drept, protecția încrederii legitime în activitatea autorității și altele.

Din considerentele menționate supra, completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție respinge ca nefondat argumentul reprezentanților Comisiei de evaluare precum că, nu este aplicabilă cartea I și II din Codul administrativ. Or, aceasta ar însemna negarea respectării principiilor legalității, cercetării din oficiu, egalității de tratament, securității raporturilor juridice, proporționalității, imparțialității Comisei de evaluare, bunei-credințe și altele.

Aplicarea normelor procedurii de contencios administrativ este condiționată de aplicarea aceluiași norme care se referă la procedura administrativă, cum ar fi obținerea probelor conform art. art. 220 alin. (1), 87-93 din Codul administrativ, notificările conform art. art. 223, 97-114 din Codul administrativ, imparțialitatea conform art. 25 din Codul administrativ, recuzarea conform art. art. 202, 49-50 din Codul administrativ, formele activității administrative conform art. art. 5, 10-15 și 189 din Codul administrativ, conceptul de parte în procedura de contencios administrativ conform art. art. 204 și 7 din Codul administrativ, efectele juridice ale actului administrativ individual, *e.g.* funcția executorie a deciziei Comisiei de evaluare în calitate de act administrativ individual conform art. 171 alin. (4) din Codul administrativ, valabilitatea, obligativitatea și puterea lucrului decis a deciziei Comisiei de evaluare conform art. 139 alin. (2)-(4) și 140 din Codul administrativ și altele.

Neaplicarea cărții I și II din Codul administrativ ar echivala cu excluderea deciziei Comisei de evaluare ca act administrativ individual, iar pe cale de consecință respingerea accesului la un control judecătoresc efectiv.

În această ordine de idei, completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție subliniază că, decizia Comisiei de evaluare este un act administrativ individual conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, deoarece este : 1) emisă de autoritate publică, 2) este o măsură oficială, 3) se referă la domeniul dreptului public; 3) este o reglementare; 4) se referă la un caz individual; 5) produce nemijlocit efecte juridice.

Din punct de vedere funcțional și organizatoric, Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor este o „autoritate publică” în sensul art. art. 7, 10, 203 lit. a) și 204 din Codul administrativ, deoarece este creată prin lege, îndeplinește sarcini de drept public prin intermediul competenței reglementată în art. 8 din Legea nr. 26/2022, în vedere realizării unui interes public.

În același timp, trebuie subliniat că sarcinile Comisiei de evaluare nu reprezintă domenii private de activitate dar publice, de aceea și a fost investită prin Legea nr. 26/2022 cu competențe care îi permite să se impune cu putere juridică în raport cu cei evaluați conform art. 8 din Codul administrativ.

Cu titlu de principiu, completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție notează că, nu poate fi confundat, din punct de vedere funcțional și organizatoric, conceptul de autoritate publică cu cel de persoană juridică de drept public, în caz contrar s-ar exclude decizia Comisiei de evaluare din conceptul de act administrativ individual.

Completul de judecată special mai subliniază că, procedura administrativă de evaluare are o funcție de clarificare și orientare datorită caracterului procedural al acțiunii oficiale de evaluare a candidaților în funcția de membru al Consiliului

Superior al Magistraturii. Prin urmare, respectarea principiilor, garanțiilor și regulilor de bază a procedurii administrative constituie o cerință înrădăcinată direct în conceptul statului de drept stipulat în art. 1 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova.

Astfel, prin Legea nr. 180 din 07 iulie 2023 s-a consolidat înțelegerea că, Comisia de evaluare este o autoritate publică specifică în felul său, adică nu este persoană juridică de drept public, cu toate că, în art. 7 din Codul administrativ, care o funcție universală, cuprinde și este definit conceptul de autoritate publică atât în sensul interpretat de Parlamentul Republicii Moldova, adică funcțional, organizațional cât și ca persoană juridică de drept public, după caz. Această concluzie rezultă și din pronumele nedeterminat „orice structură organizatorică” al art. 7 din Codul administrativ. Autoritatea publică pe lângă elementul de orice structură organizatorică sau organ, instituit/ă prin lege sau alt act normativ, realizare de interese publice, îl conține și pe cel de regim public, care desemnează sarcinile și competențele, care oferă dreptul de a se impune cu forță juridică față de persoanele cu care intră în raporturi de drept autoritatea publică. O altă interpretare și aplicare ar însemna că activitatea Comisiei de evaluare și deciziile ei nu sunt obligatorii ca acte administrative individuale, dar reprezintă acte juridice de drept privat.

Completul de judecată special accentuează că, și o persoană privată poate fi autoritate publică dacă prin lege îi sunt delegate sarcini al autorităților publice și competențele corespunzătoare pentru realizarea lor.

Mai mult, conform art. 72 alin. (6) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017, actul normativ de interpretare nu are efecte retroactive, cu excepția cazurilor când prin interpretarea normelor de sancționare se creează o situație mai favorabilă.

Totodată, reprezentanții Comisiei de evaluare nu au pătruns în esența art. 2 alin. (2) din Codul administrativ care reglementează condițiile de derogare prin norme legislative de la caracterul uniform al Codului administrativ pentru „anumite aspecte” de activitate administrativă. A reține argumentul că, Comisia de evaluare nu este autoritate publică înseamnă a nega o realitate juridică că aceasta înfăptuiește activitate administrativă de drept public prin procedura administrativă și că, decizia ei este act administrativ individual supus controlului judecătoresc în procedura contenciosului administrativ.

Astfel, conceptul de autoritate publică nu se reduce la conceptul de persoană juridică de drept public, dar are o semnificație funcțională proprie în sensul art. 7 și art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, și în sensul Legii nr. 26/2022.

Decizia Comisiei de evaluare se relaționează cu însușirea de „*orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială*” ca element definitoriu al actului administrativ individual conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ. Din această optică se delimitează că, Comisia de evaluare nu desfășoară activitate legislativă sau judecătorească, dar activitate de executare a legii.

Decizia Comisiei de evaluare se încadrează în conceptul de „*domeniul dreptului public*” conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ. Conform art. 5 din Codul administrativ actul administrativ individual este una din formele activității administrative prin care se aplică legea. Prin decizia Comisiei de evaluare a fost aplicată Legea nr. 26/2022, care reglementează temeiul deciziei, iar această

reglementare normativă este, după natura juridică a ei, una de drept public material. Astfel, prin această însușire decizia Comisei de evaluare este exceptată de la acțiunea privată, penală, contravențională și de contencios constituțional la care participă autoritățile publice conform art. 2 alin. (3) lit. a) – c) din Codul administrativ.

Decizia Comisiei de evaluare conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ este o „reglementare” prin care Comisia de evaluare își realizează unilateral competența materială potrivit art. 6 din Legea nr. 26/2022. Completul de judecată special evidențiază că prin acest element al actului administrativ individual are loc delimitarea acestuia de alte forme ale activității administrative, cum ar fi acul real și contractul administrativ.

Decizia Comisiei de evaluare conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ se referă la „*un caz individual*”, care constă în situația concretă de evaluare a reclamantului. Funcția acestei însușiri a actului administrativ individual rezidă în delimitarea acestuia în raport cu actul administrativ normativ, care este o reglementare abstractă conform art. 12 din Codul administrativ.

Decizia Comisiei de evaluare conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ întrunește criteriul „*cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice*”, adică de a naște, modifica sau stinge raporturi juridice de drept public. Completul de judecată special reține că, decizia Comisiei de evaluare produce nemijlocit efecte juridice în sfera juridică a reclamantului, în calitatea sa de judecător care a candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii. Funcția acestui criteriu constă în diferențierea actului administrativ individual de o simplă operațiune administrativă realizată în interior procedurii administrative de evaluare a integrității financiare și etice a candidatului.

Acestea fiind spuse, completul de judecată special conchide că, decizia Comisiei este un act administrativ individual prin care se finalizează procedura administrativă. Conceptul de procedură administrativă definit în art. 6 din Codul administrativ și cel de autoritate publică definit în art. 7 din Codul administrativ are o funcție universală, aplicabil pentru orice domeniu/subdomeniu al dreptului public. Pentru aceste motive, Comisia de evaluare avea și are obligația să aplice normele Codului administrativ, și normele de procedură din Legea nr. 26/2022 în partea ce se referă la aspectele derogatorii de la caracterul uniform al Codului.

Prin urmare, este inacceptabil argumentul reprezentanților Comisiei de evaluare că procedura de evaluare nu ar fi o procedură administrativă guvernată de principiul Codului administrativ, cum ar fi principiul legalității (art. 21), principiul cercetării din oficiu (art. 22), principiul egalității de tratament (art. 23), principiul bunei-credințe (art. 24), principiul imparțialității (art. 25), principiile limbii de procedură și rezonabilității (art. art. 26, 27), principiul eficienței (art. 28), principiul proporționalității (art. 29), securității juridice (art. 30), principiul motivării actelor administrative și operațiunilor administrative (art. 31), principiul comprehensibilității (art. 32) și cel al protecției încrederii legitime.

Referitor la practica judiciară existentă pe marginea cererilor de contestare intentate împotriva Comisiei de evaluare, (și anume dosarul nr. 3-5/2023 și nr. 3-13/2023), unde instanța a stabilit cu puterea lucrului judecat, că cauzelor intentate împotriva Comisiei de evaluare nu sunt aplicabile prevederile cărților I și II din

Codul administrativ, completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție menționează că dosarele respective nu formează o practică judiciară unitară. Or, rolul jurisprudenței este de a interpreta și aplica la cazuri concrete legea. Respectiv, nu orice hotărâre care diferă de o altă hotărâre constituie o divergență de jurisprudență.

Principiul *res judicata* în sine nu impune instanțelor judecătorești naționale să urmeze precedentele în cazuri similare, realizarea coerenței dreptului necesită timp iar perioadele de conflict în jurisprudență pot fi, prin urmare, tolerate fără a submina securitatea juridică.

În aceste circumstanțe, completul de judecată special statuează că un judecător, potrivit regulilor de organizare judecătorească, nu este, în general, legat de hotărârea pronunțată de un alt judecător și nici chiar de propriile sale hotărâri anterioare, deoarece dânsul se pronunță pe cazul particular care se prezintă în fața sa.

Admisibilitatea acțiunii:

În conformitate cu prevederile art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ.

Articolul 189 alin. (1) din Codul administrativ prevede expres că, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Potrivit art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă de drept public al autorităților publice cuprinde actul administrativ individual ca formă principală de acțiune administrativă a autorităților.

Completul de judecată special a motivat la capitolul aplicabilității Codului administrativ de ce decizia Comisiei de evaluare este act administrativ individual. Astfel, la compartimentul admisibilității acțiunii se va sublinia că, decizia Comisiei de evaluare este un act administrativ individual defavorabil.

În virtutea art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Conform art. 17 din același Cod, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Completul de judecată special notează că, prin acțiunea înaintată, reclamantul Vitalie Stratan revendică încălcarea unui drept prin activitatea administrativă, conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, și anume că prin decizia nr. 5 din 09 decembrie 2022, Comisia de evaluare i-a încălcat dreptul de a fi ales în funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii (art. 14 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544/1995), dreptul la autoadministrare judecătorească (art. 23¹ din Legea privind organizarea judecătorească nr. 514/1995).

Prin derogare de la prevederile art. 209 din Codul administrativ prin art. 14 alin. (1) și (2) din Legea nr. 26/2022, s-a reglementat un termen special de înaintare a acțiunii în contencios administrativ.

Astfel, decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.

Candidatul evaluat poate contesta decizia defavorabilă a Comisiei de evaluare la Curtea Supremă de Justiție, în cadrul căreia se instituie un complet de judecată special compus din 3 judecători și un judecător supleant. Judecătorii și judecătorul supleant sunt desemnați de președintele Curții Supreme de Justiție.

În acest context, se reține că decizia Comisiei de evaluare nr. 5 din 09 decembrie 2022 a fost notificată reclamantului Vitalie Stratan la data de 04 ianuarie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.39, vol. I din dosarul administrativ).

Astfel, cadrul legal citat, indică fără echivoc temeiurile de admisibilitate a acțiunii în procedura contenciosului administrativ, și anume: prezența unui act administrativ individual defavorabil comunicat destinatarului de respingere a solicitării; competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ și respectarea termenului de depunere a cererii de chemare în judecată.

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de contestare depusă de Vitalie Stratan, este admisibilă, întrucât reclamantul s-a conformat prevederilor legale art. 14 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, depunând prezenta cerere la 09 ianuarie 2023, în interiorul termenului prevăzut de lege, la Curtea Supremă de Justiție.

Din punct de vedere a felului acțiunii în contencios administrativ, completul de judecată special apreciază acțiunea înaintată drept o acțiune în obligare specifică în felul său. Prin acțiunea în obligare obișnuită, reclamantul conform art. 206 alin. (1) lit. b) și art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ urmărește anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării sale referitor la obținerea unui avantaj juridic de orice fel și obligarea autorității publice să emită actul administrativ individual respins. Pe când specificul acțiunii înaintate este caracterizat prin anularea deciziei Comisiei de evaluare referitor la nepromovarea evaluării și dispunerea reluării procedurii de evaluare.

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție în conformitate cu prevederile art. 219 alin. (3) din Codul administrativ nu este legat de textul cererilor formulate de participanții la proces, astfel, argumentul de oportunitate expus în referință de către pârât va fi apreciat la capitolul admisibilității.

Controlul judecătoresc efectiv implică o verificare deplină a problemelor de fapt și de drept, însă totuși exclude verificarea oportunității conform art. 225 alin. (1) din Codul administrativ și limitează controlul în privința actului administrativ individual discreționar, când lege prevede astfel de temei pentru emitere. Oportunitatea este o chestiune de admisibilitate dar nu de fond a acțiunii în contencios administrativ.

Argumentul Comisiei de evaluare în referință depusă precum că acțiunea trebuie respinsă pe motiv de oportunitate este lipsit de temeinicie, deoarece reclamantul nu a motivat acțiunea pe oportunitate dar pe aspecte de legalitate.

Din referință și argumentele de oportunitate relevate de Comisia de evaluare în conținutul ei se neagă însăși dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ

potrivit art. 39 și 189 alin. (1) din Codul administrativ. Astfel, nici Codul administrativ, dar nici art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022 nu exclud dreptul la acțiune a candidatului. Acceptarea soluției propuse de Comisia de evaluare este lipsită de temei legal și contrară statului de drept.

Completul de judecată special notează că, prevederile art. 225 alin. (1) din Codul administrativ sunt clare și nu pot fi confundate, reglementând într-o unitate funcțională cu prevederile art. art. 36, 39, 189, 190 și 207 din Codul administrativ doar aspecte referitor la excluderea sau limitarea controlului judecătoresc.

Completul de judecată special apreciază decizia Comisiei de evaluare emisă în temeiul art. 8 din Legea nr. 26/2022 din categoria actelor administrative obligatorii, adică care nu se emit în baza dreptului discreționar. Comisia de evaluare este obligată să emită decizia indiferent dacă este favorabilă sau defavorabilă. În cazul deciziilor discreționare, autoritatea publică are dreptul în general să nu acționeze, iar în cazul în care decide de a acționa în dreptul administrativ, atunci are posibilitatea de selecție a consecințelor juridice, cu excepția situației de reducere a discreției la zero conform art. 137 alin. (2) din Codul administrativ.

Fondul acțiunii de contencios administrativ:

Conform articolul 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

În sensul art. 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Potrivit art. 20 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Reieșind din prevederile art. 53 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

În conformitate cu art. 114 din Constituția Republicii Moldova, justiția se desfășoară în numele legii numai de instanțele judecătorești, acestea urmează să dispună de plenitudinea prerogativelor procesuale pentru soluționarea justă a cauzei, fără a exista limitări nejustificate în acțiunile ce urmează a fi întreprinse, astfel încât la realizarea scopului final hotărârea judecătorească să nu devină una iluzorie.

Protecția juridică efectivă împotriva acțiunii administrative a autorităților publice implică un control judecătoresc de legalitate deplin, care cuprinde atât chestiunile de fapt, cât și cele de drept, așa cum este reglementat în art. art. 194 alin. (1), 219, 22, 36 și 21 din Codul administrativ.

Densitatea controlului judecătoresc înseamnă precizarea conținutului controlului judecătoresc asupra deciziilor Comisiei de evaluare, care se referă nu numai la

profunzimea, ci și la sfera de aplicare a controlului. Acest lucru se referă atât aplicării legii, cât și stabilirii faptelor relevante pentru o hotărâre judecătorească legală și întemeiată.

Controlul judecătoresc efectiv implică verificarea tuturor aspectelor de legalitate procedurală și substanțială, în special, al egalității de tratament, proporționalității, securității juridice, motivării, corectitudinii cercetării de fapt din oficiu, imparțialității, interpretării greșite a noțiunilor juridice nedefinite și altele. Numai în acest fel poate fi atins standardul de protecție efectivă consacrat în art. 53 din Constituția Republicii Moldova. În acest sens, art. 194 alin. (1) din Codul administrativ prevede că în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Controlul instanței de judecată asupra activității administrative de drept public necesită o determinare independentă a faptelor relevante, o interpretare a normelor relevante și a subsumării lor. Un astfel de control administrativ de legalitate inteligibil exclude, în principiu, o obligare a justiției la constatări și aprecieri de fapt sau de drept făcute de alte puteri cu privire la ceea ce este legal în speță.

Potrivit art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022, la examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii: a) respingerea cererii de contestare; b) admiterea cererii de contestare, dacă constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisia de evaluare (normă constituționalitatea căreia a fost verificată prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (competența Curții Supreme de Justiție în cazul examinării contestațiilor depuse împotriva deciziei Comisiei de evaluare)).

Curtea Constituțională a reținut că, în nota informativă la proiectul de Lege nu se regăsește niciun argument cu privire la necesitatea limitării controlului judiciar al deciziilor Comisiei de evaluare. Totuși, din opinia prezentată de autorități și din conținutul textului contestat, Curtea Constituțională a dedus că legislatorul a urmărit să evite situațiile de anulare a deciziilor Comisiei de evaluare din cauza încălcării unor reguli de procedură ne semnificative, iar pe de altă parte, pentru a asigura celeritatea soluționării contestațiilor pentru a avea mai repede un Consiliu Superior al Magistraturii funcțional. Curtea Constituțională a reținut că aceste scopuri legitime pot fi încadrate în obiectivele generale ale ordinii publice și garantării autorității și imparțialității justiției, stabilite de articolul 54 alin. (2) din Constituție (HCC nr. 5 din 14 februarie 2023, §78).

Astfel, Curtea Constituțională a dispus că, până la modificarea legii în conformitate cu raționamentele prezentei hotărâri, completul special al Curții Supreme de Justiție, la examinarea contestațiilor, va putea dispune reevaluarea candidaților nepromovați dacă va constata (a) că în cadrul procedurii de evaluare au fost admise erori procedurale grave de către Comisia de evaluare, care afectează

caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și (b) că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat (HCC nr. 5 din 14 februarie 2023, §88).

În această consecvență, completul de judecată special constată că, Curtea Constituțională a stabilit un dublu test care urmează a fi întrunit pentru ca acțiunea candidatului împotriva unei decizii emise de Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor să fie admisă, și anume: 1) să existe erori procedurale grave admise de către Comisia de evaluare, și aceste erori să afecteze caracterul echitabil al procedurii de evaluare; și 2) să existe circumstanțe care puteau conduce la promovarea evaluării de către candidat.

Prin Legea nr. 147 din 09 iunie 2023, în vigoare din 21 iunie 2023, alin. (8) al art. 14 din Legea nr. 26/2022 a fost modificat, având următorul conținut: La examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii: a) respingerea cererii de contestare; b) admiterea cererii de contestare și dispunerea reevaluării candidaților care nu au promovat evaluarea, dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și că există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat.

Completul de judecată special subliniază că, prevederile art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022 modificat prin Legea nr. 147 din 09 iunie 2023 proiectează un control judecătoresc efectiv, care implică legalitatea procedurii de evaluare și legalitatea materială a deciziei de nepromovare a evaluării.

Controlul de legalitate procedurală a deciziei se va rezuma dacă Comisia de evaluare a admis sau nu erori procedurale grave care ar putea afecta caracterul echitabil al procedurii de evaluare. Controlul de legalitate materială a deciziei se va rezuma dacă există circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidatul Vitalie Stratan.

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție notează, că Codul administrativ reglementează conceptul de erori grave și erori deosebit de grave. În cazul erorilor deosebit de grave conform art. 141 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este nul și pe cale de consecință nu produce efecte juridice din momentul emiterii. Pe când în cazul erorilor grave actul administrativ individual este ilegal și produce efecte juridice până la anularea sa în mod definitiv. Astfel, ori de câte ori se invocă o problemă de legalitate procedurală, ea trebuie analizată atât prin conceptul de eroare deosebit de gravă, cât și prin cel de eroare gravă.

Decizia Comisiei de evaluare este ilegală, iar reclamantul ar avea dreptul la o decizie favorabilă, deoarece decizia contestată este viciată în special din punct de vedere a proporționalității, interpretării greșite a noțiunilor juridice nedefinite și egalității de tratament. Comisia de evaluare este legată de respectarea proporționalității și egalității de tratament la emiterea deciziilor pe marginea evaluării candidaților la funcțiile de membru al Consiliului Superior al Magistraturii. Negarea acestui fapt, ar pune în discuție nu doar statul de drept, dar însuși scopul pentru care a

fost edictată Legea nr. 26/2022. Dubiile serioase ale Comisiei de evaluare trebuie să fie analizate/evaluate și prin prisma proporționalității, dar și egalitatea de tratament.

Așadar, potrivit deciziei Comisiei de evaluare nr. 5 din 09 decembrie 2022, candidatul la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, Vitalie Stratan, nu a promovat evaluarea în temeiul art. art. 8 alin. (1), (2) lit. a) și c), alin. (4) lit. a) și b), alin. (5) lit. b), c), d), e) și g) din Legea nr. 26/2022, Comisia de evaluare a decis că candidatul nu corespunde criteriilor de integritate financiară și etică.

La acest segment relevanță au prevederile art. 8 alin. (1), (2) lit. a) și c), alin. (4) lit. a) și b), alin. (5) lit. b), c), d), e) și g) din Legea nr. 26/2022 care stipulează că în sensul prezentei legi, evaluarea integrității candidaților constă în verificarea integrității etice și a integrității financiare a acestora.

Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă:

a) nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial;

c) nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.

Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă:

a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;

b) Comisia de evaluare constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

Pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia de evaluare verifică:

b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;

c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;

d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art. 2 alin. (2);

e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art. 2 alin. (2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi este parte contractantă;

g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii averii candidatului și pentru justificarea acesteia.

Totodată, în conformitate cu art. 2 alin. (2) din Legea prenotată, în contextul evaluării candidaților menționați la alin. (1) este verificată și averea persoanelor apropiate candidaților, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor menționate la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Completul de judecată special reține că persoană apropiată în sensul art. 2 din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale,

este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușa) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Din sensul dispozițiilor art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, controlul averii și al intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj cu o altă persoană, verificarea se va extinde și asupra averii acestei persoane.

Dacă există aparența că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, controlul se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane. Dacă subiectul declarării a indicat venituri și bunuri obținute din donații sau deține bunuri în comodat, controlul se va extinde și asupra donatorului și comodantului. Acestea li se pot cere clarificări privind originea veniturilor utilizate pentru achiziția și întreținerea respectivelor bunuri. Pentru clarificarea acestor aspecte, inspectorul de integritate poate solicita informații relevante de la orice persoană fizică sau juridică.

Potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiecți ai declarării averii și a intereselor personale sînt persoanele care dețin funcțiile de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

Din dispozițiile Anexei la Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică rezultă că, în categoria funcțiilor de demnitate publică face parte inclusiv și funcția de judecător al judecătoriei.

Astfel, Vitalie Stratan activând în funcția de judecător al Judecătoriei Chișinău, prin prisma Legii nr. 133/2016, este subiect al declarării averii și a intereselor personale.

Conform art. 11 din Legea nr. 199/2010, demnitarul este obligat să prezinte, în condițiile legii, declarația de avere și interese personale. Demnitarul este obligat să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese.

Revenind la circumstanțele prezentului caz, completul de judecată special instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție menționează că în decizia nr. 5 din 09 decembrie 2022, la compartimentul III „Evaluarea candidatului”, Comisia de evaluare a constatat existența unor dubii serioase în privința lui Vitalie Stratan, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, privind criteriile de integritate financiară și etică, și anume:

1. Achiziționarea unui apartament la preț preferențial – eligibilitate și îmbunătățirea condițiilor de trai și subevaluarea prețului de vânzare;
2. Achiziționarea unui apartament la preț preferențial în anul 2014 – sursa mijloacelor financiare;
3. Nedeclarare unui împrumut de 200.000 de lei în modul prevăzut de lege.

Analizând concluziile Comisiei de evaluare pe marginea acestei circumstanțe raportate la criteriile de evaluare, completul de judecată special relevă că cererea de contestare depusă de Vitalie Stratan este întemeiată.

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție notează că atunci când Comisia de evaluare trebuie să decidă cu privire la integritatea unui candidat, ea trebuie să constate dacă există sau nu dubii serioase cu privire la respectarea criteriilor de integritate etică și financiară de către candidat, stabilite de articolul 8 din Lege.

Trebuie de remarcat că, legea obligă Comisia de evaluare să emită o decizie motivată, care trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea evaluării.

Controlul judecătoresc efectiv implică verificarea tuturor aspectelor de legalitate procedurală și substanțială, în special, al egalității de tratament, proporționalității, securității juridice, motivării, corectitudinii cercetării de fapt din oficiu, imparțialității, interpretării greșite a noțiunilor juridic nedefinite și altele. Numai în acest fel poate fi atins standardul de protecție efectivă consacrat în art. 53 din Constituția Republicii Moldova.

Prin decizia emisă Comisia de evaluare a constatat că candidatul Vitalie Stratan nu a înlăturat dubiile serioase cu privire la respectarea criteriilor de integritate etică și financiară stabilite de art. 8 din Legea nr. 26/2022, cu privire la modul de dobândire a apartamentului cu suprafața de 66,9 m.p. la un preț preferențial în anul 2014 și vânzarea acestuia în anul 2018; cu privire la sursa mijloacelor financiare utilizate pentru achiziționarea apartamentului cu suprafața de 66,9 m.p. în or. Chișinău, cu privire la împrumutul luat de la un membru apropiat al familiei.

Completul de judecată special concluzionează că din argumentele reclamantului, prezentate în fața instanței de judecată, se constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării sale în fața Comisiei și care ar justifica reluarea procedurii de evaluare a candidatului.

Cu referire la prima neconformitate ce ține de procurarea apartamentului la un preț preferențial în mun. Chișinău – eligibilitate și îmbunătățirea condițiilor de trai și subevaluarea prețului de vânzare, completul de judecată special reține următoarele.

Comisia de evaluare a indicat că dubiile sale au apărut ca urmare a faptului că reclamantul nu a comunicat Consiliului Superior al Magistraturii toate bunurile imobile aflate în proprietatea sa, la data depunerii cererii de îmbunătățire a condițiilor de trai, respectiv nu a susținut niciodată că ar fi fost eligibil pentru programul de locuințe la prețuri preferențiale din cauza insuficienței spațiului locativ în municipiul Chișinău. La fel, Comisia de evaluare a invocat are dubii serioase că prețul declarat la care ar fi fost vândut apartamentul în anul 2018 este corect.

Potrivit pct. 4 din Regulamentul privind selectarea solicitanților înscriși în lista angajaților în sistemul judiciar care necesită îmbunătățirea condițiilor de trai, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.03 din 06 septembrie 2013, au calitatea de solicitanți, în condițiile prezentului Regulament, următoarele categorii de angajați ai sistemului judiciar: a) judecătorii instanțelor judecătorești din mun. Chișinău, care nu dispun de spațiu locativ sau dispun de un spațiu locativ insuficient, în raza mun. Chișinău; b) judecătorii care domiciliază în mun. Chișinău, însă

activează în alte instanțe din țară și nu sunt asigurați cu spațiu locativ la locul de muncă sau dispun de un spațiu locativ insuficient în raza mun. Chișinău; c) angajații instanțelor judecătorești și angajații Consiliului Superior al Magistraturii, care nu dispun de spațiu locativ sau dispun de un spațiu locativ insuficient în raza mun. Chișinău și la data depunerii cererii au un stagiu în sistemul judiciar nu mai mic de 6 luni (f.d.176-177, din dosarul administrativ).

Totodată conform pct. pct. 5, 6 și 7 al aceluiași Regulament, selectarea solicitanților înscriși în lista angajaților în sistemul judiciar care necesită îmbunătățirea condițiilor de trai prin metodă ipotecară, se va efectua în baza examinării cererilor și a actelor depuse de către aceștia în conformitate cu legislația în vigoare ținându-se cont de: a) condiția că solicitantul activează actualmente în cadrul sistemului judiciar; b) stagiul de muncă în sistemul judiciar; c) condițiile de trai ale solicitantului și ale familiei acestuia; d) numărul membrilor familiei; e) alte condiții.

Comisia va examina și verifica cererile depuse de solicitanți, în absența acestora.

În caz de necesitate Comisia este în drept de a solicita informații și documente suplimentare.

Conform înscrisurilor anexate rezultă că la data depunerii cererii 17 septembrie 2013, în vederea participării lui Vitalie Stratan la programul de îmbunătățire a condițiilor de trai ale angajaților din sistemul judecătoresc, reclamantul a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii să-l includă în lista solicitanților privind alocarea spațiului locativ – apartament cu 4 odăi în blocul locativ din str. xxxx, mun. xxxx sau din str. xxxx, motivând că la moment nu dispune de spațiu locativ, iar familia sa este compusă din 4 membri dintre care 2 sunt minori (f.d. 177, vol. I).

Potrivit certificatului nr. 0002/13/2435 din 09 septembrie 2013 eliberat de ÎS „Cadastru” prin care s-a confirmat faptul că potrivit Băncii centrale de date a cadastrului la situația din 06 septembrie 2013, după Vitalie Stratan este înregistrat doar dreptul de proprietate asupra încăperii nelocative situate în mun. xxxx, com. xxxx, sat. xxxx, str. xxxxx, x, nr. xxx (f.d. 181, vol. I).

De asemenea, reclamantul a prezentat și alte înscrisuri relevante la acest subiect cum ar fi: copia buletinului de identitate, copia carnetului de muncă, copia adeverinței privind componența familiei ș.a. (f.d. 178-178, 180-198, vol. I).

Respectiv, la momentul depunerii cererii la Consiliul Superior al Magistraturii candidatul nu deținea bunuri imobile care i-ar permite satisfacerea condițiilor de trai și care, ca efect putea să ducă la respingerea cererii solicitantului de a beneficia de achiziționarea apartamentului la un preț preferențial.

Comisia de evaluare în mod neîntemeiat, a reținut că scopul programului de îmbunătățire a condițiilor de trai al candidatului, nu a fost atins, prin atribuirea apartamentului la preț preferențial, această constatare contravine situație de fapt prezentată de către reclamant.

Or, la momentul depunerii cererii la Consiliul Superior al Magistraturii reclamantul avea o familie constituită din patru membri, soții și doi copii.

Constatățile Comisiei de evaluare precum că are îndoeli că candidatului i-ar fi fost atribuit apartamentul la preț preferențial dacă ar fi dezvăluit în totalitate toate informațiile relevante, referitor la imobilele sale, completul de judecată special le consideră nejustificate.

Potrivit art. 6 lit. c) din Legea nr. 26/2022 întru exercitarea funcțiilor sale, Comisia de evaluare colectează și verifică orice date relevante pentru evaluarea candidaților.

La caz, completul de judecată special conchide că Comisia de evaluare nu a verificat toate circumstanțele de fapt și nu dat o apreciere corectă înscrisurilor prezentate de către candidat, or, la momentul depunerii cererii privind alocarea unui apartament, reclamantul nu dispunea de un spațiu locativ suficient pentru toți membrii familiei sale, iar conform contractului cu privire la investirea capitalului în construcția spațiului locativ, acesta a fost încheiat la 08 august 2014 (f.d. 210-217, 219, vol. I), iar apartamentul achiziționat la preț preferențial a fost transmis în folosință abia în anul 2017 (f.d.208-209, vol. I).

De altfel, observația Comisiei de evaluare invocată în decizie precum că, reclamantul nu a prezentat copia extrasului de la cadastru este irelevantă întrucât prin prisma reglementărilor legale având în vedere că întru exercitarea funcțiilor sale, Comisia de evaluare colectează și verifică orice date relevante pentru evaluarea candidaților.

Mai mult, completul de judecată special remarcă faptul că nu a fost oferită candidatului Vitalie Stratan posibilitatea de a exclude orice dubiu serios în privința sa, prin date și informații suplimentare, care din cauza unui termen de restrâns (aproximativ 2 luni de zile), nu au fost posibile să fie prezentate de către reclamant.

În această conjunctură, completul de judecată special apreciază ca fiind întemeiată observația reclamantului, în situația în care Comisia de evaluare a exercitat un control superficial de acumulare a informațiilor și nici nu a oferit candidatului posibilitatea de a le prezenta el însuși, având în vedere că, la momentul solicitării Vitalie Stratan nu poseda toate înscrisurile solicitate, dar a comunicat Comisei de evaluare că necesită un timp mai îndelungat ca să le prezinte, fapt ce rezultă din scrisoarea electronică din 24 septembrie 2022 depusă de Vitalie Stratan în adresa Comisiei de evaluare care are următorul mesaj: „Luând în considerare termenul restrâns oferit de către Comisie pentru prezentarea actelor solicitate care se află la persoane fizice sau la organele și autoritățile atât din țară, cât și peste hotarele țării, solicit respectuos prezentarea lor, răspunsul la aceste întrebări, cât și la altele care pot apărea pe parcurs, să fie date în prezența membrilor Comisiei întru evitarea incertitudinilor” (f.d.49 din dosarul administrativ).

Prin urmare, nu poate fi reținut argumentul Comisiei de evaluare invocat în referință precum că candidatul Vitalie Stratan nu a exercitat nici măcar o încercare de a obține informațiile relevante și nici nu a solicitat prelungirea termenului acordat în vederea furnizării a răspunsurilor și actelor solicitate, deoarece este în contradicție cu materialele dosarului.

Cele menționate, atestă faptul că Vitalie Stratan nu s-a eschivat de a dat răspuns la întrebările și subîntrebările suplimentare ale Comisiei de evaluare, căreia i-au apărut dubii, dar a fost nevoie de timp mai îndelungat pentru a le prezenta întru elucidarea tuturor suspiciunilor care i-au fost înaintate candidatului Vitalie Stratan.

De asemenea, completul de judecată special consideră nejustificată opinia Comisei de evaluare precum că candidatul nu a susținut niciodată că ar fi fost eligibil pentru programul de locuințe la prețuri preferențiale din cauza insuficienței spațiului

locativ în municipiul Chișinău, întrucât la depunerea cererii în vederea includerii în programul de îmbunătățire a condițiilor de trai ale angajaților din sistemul judecătoresc din 17 septembrie 2013, Comisia pentru selectarea solicitanților înscriși în lista angajaților sistemului judiciar care necesitau îmbunătățirea condițiilor de trai din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, la data adresării cu cerere, nu a stabilit circumstanțe care ar fi refuzat lui Vitalie Stratan în vederea includerii ultimului în lista persoanelor care necesită îmbunătățirea condițiilor de trai prin metoda ipotecară. La fel, nu se atestă date că Comisia vizată ar fi solicitat de la reclamant informații sau documente suplimentare în acest sens.

Respectiv, se deduce că reclamantul la situația din 17 septembrie 2013, când s-a adresat cu cerere către Comisia pentru selectarea solicitanților înscriși în lista angajaților sistemului judiciar care necesitau îmbunătățirea condițiilor de trai din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, în limita actelor anexate la cerere (copia buletinului de identitate, certificatului despre componența familiei, certificatului de la organul cadastral Chișinău, copia carnetului de muncă, certificatului de la locul de muncă), era eligibil pentru a participa la programul de locuințe la prețuri preferențiale.

Iar, scopul procurării apartamentului la un preț preferențial nu a constituit o condiție de eligibilitate, care urma să fie susținută și după procurarea apartamentului, or, dobândirea bunului imobil cu vânzarea ulterioară a acestuia nu poate fi tratată drept o necorespondere a candidatului criteriilor de integritate financiară și etică.

De asemenea, nu poate fi reținută concluzia Comisei de evaluare precum că, Vitalie Stratan a obținut un bun imobil la un preț preferențial în condițiile în care soția acestuia deținea în proprietate un alt bun imobil cu suprafața de 50,2 m.p. situat în mun. Chișinău, or, după cum rezultă din materialele dosarului respectivul bun constituie proprietatea personală a soției reclamantului obținut în baza contractului de donație nr.5195 din 01 decembrie 2000 (f.d.172 din dosarul administrativ).

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 22 alin. (1) din Codul familiei, care cert stipulează că, bunurile care au aparținut fiecăruia dintre soți până la încheierea căsătoriei și bunurile primite în dar, obținute prin moștenire sau în baza altor convenții gratuite de către unul dintre soți în timpul căsătoriei, sunt proprietate personală a fiecăruia dintre soți.

Respectiv, ținând cont de circumstanțele redate supra, faptul că candidatul Vitalie Stratan a beneficiat de un apartament preț preferențial în anul 2014, și vândut în anul 2018, nu este o încălcare ce trezește dubii serioase prevăzute de art. 13 alin.(5) din Legea nr.26/2022 cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică și criteriul de integritate financiară în temeiul art. 8 alin. (2) lit. a), alin. (4) lit. b) și alin. (5) lit. c) din Legea nr. 26/2022, respectiv soluția Comisei de evaluare este una vădit nerezonabilă.

În continuare, analizând decizia nr. 5 din 09 decembrie 2022 în partea cele-i de-a doua neconformitate indicate, completul de judecată special consideră că Comisia de evaluare nejustificat a constatat dubii serioase în legătură cu sursa mijloacelor financiare pentru achiziționarea apartamentului cu suprafața de 66,9 m.p. amplasat în mun. Chișinău, la preț preferențial în anul 2014.

Potrivit art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate prevede că controlul averii și al intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj cu o altă persoană, verificarea se va extinde și asupra averii acestei persoane.

Dacă există aparența că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, controlul se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane. Dacă subiectul declarației a indicat venituri și bunuri obținute din donații sau deține bunuri în comodat, controlul se va extinde și asupra donatorului și comodatului. Aceștia li se pot cere clarificări privind originea veniturilor utilizate pentru achiziția și întreținerea respectivelor bunuri. Pentru clarificarea acestor aspecte, inspectorul de integritate poate solicita informații relevante de la orice persoană fizică sau juridică.

În conformitate cu art. 4 alin. (1) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, în vigoare conform redacției la data adoptării, subiecții prevăzuți la art. 3 alin. (1) declară:

a) veniturile obținute împreună cu membrii familiei pe parcursul perioadei de declarare;

b) bunurile mobile și imobile de toate tipurile, deținute în proprietate, cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață ori aflate în posesia declarantului sau a membrilor familiei lui în baza contractelor de mandat, de comision, de administrare fiduciară, precum și a contractelor translativ de posesie și de folosință (locațiune,arendă, leasing, comodat) la data depunerii declarației cu privire la venituri și proprietate;

c) bunurile realizate prin persoane interpuse sau transmise cu titlu oneros către ascendenți, descendenți, frați, surori și afinii de același grad, precum și cele transmise cu titlu gratuit către orice persoană;

d) activele financiare, adică conturile bancare, fondurile de investiții, formele echivalente de economisire și investire, plasamentele, obligațiunile, cecurile, cambiile, certificatele de împrumut, alte documente care încorporează drepturi patrimoniale ale declarantului sau ale membrilor familiei lui, investițiile directe în monedă națională sau în valută străină făcute de el sau de membrii familiei lui, precum și alte active financiare;

e) cota-parte în capitalul social al societăților comerciale a declarantului și a membrilor familiei lui;

f) datoriile sub formă de debite (inclusiv taxe neachitate), ipoteci, garanții emise în beneficiul unor terți, împrumuturi și credite.

Completul de judecată special constată că, în cadrul audierilor candidatul a comunicat Comisiei de evaluare că a avut trei surse diferite de mijloace financiare pentru procurarea apartamentului: un împrumut de 200.000 MDL, luat de la un membru apropiat al familiei; un împrumut de 100.000 MDL, luat de la o bancă (f.d. 222, vol. I); și economiile familiei de până la 2014, mijloace financiare care au fost declarate în ordinea și regimul juridic de declarare, drept urmare, faptele date nu pot fi privite ca dubii serioase cu privire la conformitatea cu criteriul de integritate financiară în temeiul art. 8 alin. (4), lit. b) și alin. (5) lit. c), d), și e) din Legea nr. 26/2022.

Or, mijloacelor financiare la care a făcut referire candidatul și care au fost incluse în declarațiile pe venit, nu au fost subiect de control averii și al intereselor personale de către Autoritatea Națională de Integritate.

În decizia contestată, Comisia de evaluare a indicat că judecătorul trebuie să se abțină de la orice comportament, acțiune sau manifestare, care ar putea prejudicia încrederea publicului în sistemul judecătoresc, și că judecătorului i se interzice obținerea ilegală a unor bunuri materiale, servicii, privilegii sau alte avantaje, inclusiv acceptarea sau achiziționarea unor bunuri (servicii) la un preț (tarif) mai mic decât valoarea loc reală, făcând aluzie în raport cu dobândirea apartamentului la un preț preferențial, fără însă a stabili cu certitudine dacă într-adevăr a fost încălcată integritatea etică de către Vitalie Stratan.

Or, odată ce reclamantul la situația din 08 august 2014, prin contractul de investiție, a obținut apartamentul cu suprafața de 66,9 m.p. amplasat în mun. Chișinău la un preț preferențial, se atestă că Comisia pentru selectarea solicitanților înscriși în lista angajaților sistemului judiciar care necesitau îmbunătățirea condițiilor de trai din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii nu a depistat lacune care să nu-i ofere acest drept.

Completul de judecată special evidențiază că constatările Comisiei de evaluare precum că are îndoieli serioase cu privire la sursa mijloacelor financiare în vederea achiziționării apartamentului cu suprafața de 66,9 m.p., care nu au fost înlăturate de candidat, nu pot fi privite ca o încălcare veritabilă a integrității financiare, or, la caz s-ar înfrânge regula protecției încrederii legitime în activitatea autorităților publice ale statului, care au sarcini și competențe de acțiune.

Cât privește suma împrumutului de 100.000 de lei, aceasta a fost confirmată de către instituția bancară „Victoriabank” SA prin certificatul nr. 52 din 19 februarie 2023 (f.d. 222, vol. I).

De altfel, în situația în care Comisiei de evaluare i-a apărut dubii referitor la împrumutul în valoare 100.000 de lei, contractat de reclamant de la BC „Victoriabank” SA în anul 2016, informația respectivă putea fi obținută și de către Comisia de evaluare până la etapă solicitării informațiilor suplimentare de la candidatul evaluat.

Totodată, în cadrul ședinței de judecată candidatul a prezentat certificatele de pensie din România, care confirmă suplimentar veniturile persoanelor apropiate, de la care Vitalie Stratan a luat un împrumutul în sumă de 200.000 de lei în anul 2014 (f.d. 224-236, vol. I).

Completul de judecată special subliniază că, respectiva informație prezintă un interes sporit din perspectiva faptului că această persoană, cu certitudine avea disponibile resurse financiare suficiente ce i-ar fi permis să contribuie la achiziționarea unui apartament, în mărimea sumei declarate. Mai mult, completul de judecată special reține conform art. 22 alin. (2) din Codul administrativ drept fapt notoriu și element cultural național ca, părinții să-și ajute copii, iar copii la rândul lor să-și ajute părinții. Acest fapt este o expresie a principiului solidarității dintre membrii familiei, profund înrădăcinat în tradiția și cultura națională. Elementele de tradiție și cultură definesc conceptul politico-juridic de popor (națiune) ca element al statului, și pe cale de consecință suveranitatea națională a cărui titular este poporul.

În același timp, după cum rezultă din prevederile art. 10 alin. (9) din Legea nr. 26/2022, Comisia de evaluare trebuia să cerceteze multiaspectual, complet și obiectiv informația acumulată în privința candidatului Vitalie Stratan și să pună la baza dubiilor serioase doar probe pertinente directe, dar nu ipoteze abstracte și rupte de contextul social-economic al Republicii Moldova.

În speță, însă, se atestă că, Comisia de evaluare nu a reținut probe cum ar fi explicațiile candidatului, înscrisurile prezentate de către acesta pentru susținerea poziției sale.

Astfel, completul de judecată special constată că aceste circumstanțe înlătură efectiv orice dubiu serios în privința sursei de mijloace financiare pentru finanțarea apartamentului candidatului din Chișinău.

Cu titlu subsecvent, completul de judecată special observă că, capitolului III, pct. 2) al deciziei Comisiei de evaluare nr. 5 din 09 decembrie 2022 nu conține o motivare serioasă și logică cu privire la achiziția și finanțarea imobilului candidatului din Chișinău în anul 2018 pentru a fi încadrate de către Comisia de evaluare în criteriul de „necorespondere a criteriului de integritate financiară”.

În această consecvență, completul de judecată special conchide că, Comisia de evaluare nu a respectat aspectul de legalitate procedurală și substanțială, în special, al corectitudinii cercetării multiaspectuale din oficiu a stării de fapt, al motivării soluției sale, precum și a interpretat greșit noțiunile juridice de „necorespondere a criteriului de integritate financiară” și „dubiu serios” referitor la sursa de mijloace financiare pentru finanțarea apartamentului candidatului.

Completul de judecată special subliniază cu valoare de principiu jurisprudențială că, textul „dubii serioase” din articolul 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022 instituie o derogare de la standardul de probă stipulat în art. 93 din Codul administrativ, chiar acest articol deschide calea pentru o asemenea derogare, inclusiv în condițiile art. 2 alin. (2) din Codul administrativ.

Totodată, textul „dubii serioase” nu este compatibil cu formalismul și subiectivismul din partea autorității publice pârâte. Acest standard ține de rezultatul evaluării probei pentru a putea fi considerată stabilită o circumstanță de fapt cu nivel ridicat de probabilitate, altul decât standardul în afara oricărui dubiu. Astfel, dacă candidatul supus evaluării prezintă argumente și explicații logice Comisiei de evaluare, veridice contextului social-economic al Republicii Moldova, atunci probabilitatea că un fapt a fost într-un fel sau altul balansează, iar orice dubiu trebuie tratat în favoarea candidatului, și acesta este un principiu înrădăcinat în idea statului de drept.

Completul de judecată special reține că, reclamantul a prezentat argumente suficiente și logice că, faptele s-au produs în felul enunțat de dânsul, iar Comisia de evaluare nejustificat nu a reținut aceste argumente ca fiind relevante.

În privința celei de-a treia neconformitate, Comisia de evaluare a avut dubii serioase referitor la nedeclararea unui împrumut de 200.000 de lei în modul prevăzut de lege.

Conform art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiecții prevăzuți la art. 3 alin. (1) declară datoriile personale ale subiectului declarării, ale membrilor de familie sau ale

concubinului/concubinei lui sub formă de debit, gaj, ipotecă, garanție, emise în beneficiul unor terți, împrumut și/sau credit, dacă valoarea lor depășește valoarea a 10 salarii medii pe economie.

Prevederi similare se regăsesc și în pct. 41 din Regulamentul privind modul de completare a declarației de avere și interese personale în formă electronică, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Integritate nr. 4/2022.

Faptul că Vitalie Stratan a declarat doar în anul 2014 împrumutul în sumă de 200.000 de lei, iar în declarațiile ulterioare nu a declarat această datorie, la fel, nu constituie un impediment în acest sens, fără a fi supuse unei analize amănunțite dacă în anii următori suma datoriei împrumutului a scăzut sau nu sub limita prevăzută de lege, care urma în mod obligatoriu să fie declarată – dacă depășește valoarea a 10 salarii medii pe economie.

Distinct, se reține că, prin procesul-verbal nr. 1073/19 din 08 decembrie 2022 cu privire la verificarea declarațiilor de avere și interese personale întocmit de Autoritatea Națională de Integritate, s-a constatat că Vitalie Stratan la 04 noiembrie 2022 a depus o nouă declarație de avere și interese persoanele pentru anul 2021, indicând la capitolul „Datorii”, existența unui împrumut (anula contractării 2014) în valoare de 200.000 de lei, cu rata dobânzii de 0% și scadent la 2030, indicând drept „omisiune, pre-vetting” (f.d. 30-32, vol. I). După audierea publică a lui Vitalie Stratan, disponibilă pe pagina web a Comisiei pre-vetting, în cadrul căreia ultimul a confirmat existența împrumutului respectiv, totodată, a confirmat că suma respectivă nu a fost restituită, indicând despre necunoașterea necesității indicării în declarațiile ulterioare (declarației din 2014) a sumei de 200.000 de lei.

Autoritatea Națională de Integritate a constatat lipsa aparenței unei diferențe substanțiale între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită ale subiectului declarării, precum și lipsa aparenței de nedeclarare a unor conflicte de interese, incompatibilității, restricții și limitări.

Completul de judecată special subliniază că, așa anumitele încălcări de integritate financiară și etică au fost apreciate de către Comisia de evaluare strict subiectiv și izolat de contextul istoric-social, ceea ce afectează securitatea raporturilor juridice. În general sistemul juridic admite efectul retroactiv al legii, dacă acesta favorizează situația juridică a persoanei, însă acest efect nu poate fi proiectat pe calea interpretării juridice.

Completul de judecată special remarcă că, la emiterea deciziei contestate, Comisia de evaluare s-a axat pe faptul că candidatul nu a prezentat: copia cererii depuse la Consiliul Superior al Magistraturii pentru eligibilitate în programul de îmbunătățire a condițiilor de trai; copia extrasului de la organul cadastral referitor la bunurile pe care le deținea Vitalie Stratan la momentul adresării la Consiliul Superior al Magistraturii pentru achiziționarea apartamentului la un preț preferențial; copia contractului de investiții în construcția spațiului locativ (integral), graficul achitărilor costului apartamentului și modalitățile de plată; altă informație suplimentară despre situația financiară a persoanelor apropiate lui Vitalie Stratan ce i-au acordat împrumutul de 200.000 de lei, vizând deținerea către de aceștia a cetățeniei unei alte țări din Europa și pensie din țara respectivă, care să confirme că aceștia erau capabili din punct de vedere financiar să-i acorde această sumă; copia contractului de

împrumut pentru suma de 100.000 de lei etc., lipsa acestor înscrisuri au dus la apariția dubiilor serioase din partea Comisiei de evaluare.

Cu toate acestea, actele respective au fost prezentate de reclamant în cadrul adresării în judecată cu prezenta acțiune, deoarece obținerea acestor informații suplimentare a necesitat un termen mai îndelungat de timp, argument pe care l-a invocat și reclamantul în scrisoarea din 24 septembrie 2022 (f.d. 49 din dosarul administrativ), care, însă, nu a fost luat în considerare de Comisia de evaluare, informându-l pe candidat că se pregătește de audieri (f.d. 50 din dosarul administrativ).

Completul de judecată special relevă că, concluziile Comisiei de evaluare privind existența unor dubii serioase în privința reclamantului ce țin de integritatea etică și financiară, sunt vădit nerezonabile. Or, Comisia de evaluare nu a efectuat o corelare dintre temeiul de drept și circumstanțele de fapt atestate, referitor la integritatea etică și financiară a candidatului.

Completul de judecată special subliniază că, noțiunile „grav”, „reprobabile” și „inexplicabile” din articolul 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022 constituie după natura lor juridică categorii juridice nedefinite (normă juridică vagă), care nu oferă discreție și arbitrii Comisiei, dar obligă la o interpretare complexă riguroasă a noiei în lumina unor fapte solid constatate.

Instanța de judecată în virtutea funcției sale constituționale de înfăptuire a justiției are competența finală de a interpreta într-un caz concret o noțiune juridică vagă. Curtea reține că persoanele care au o activitate profesională trebuie să dea dovadă de o prudență mai mare în cadrul activității lor și este de așteptat ca aceștia să-și asume riscurile inerente activității lor (a se vedea DCC nr. 173 din 13 decembrie 2022, § 28).

De altfel, nu poate fi ignorat nici faptul că, în contextul principiului egalității de tratament, în cazul altui candidat-judecător care a promovat evaluarea, Comisia a concluzionat că, având în vedere circumstanțele specifice ale cazului, încălcările depistate nu ating nivelul de gravitate pentru a echivala cu necorespunderea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară.

Completul de judecată special, din această perspectivă, urmează să stabilească în ce măsură egalii, judecătorii și procurorii candidați la funcțiile în organele de autoadministrare, au fost tratați egal sau inegal sub aspectul practicii formate de către Comisia de evaluare în perioada de la începerea procesului de evaluare și până în prezent.

Sub acest aspect, fără a se expune asupra calității, legalității deciziilor Comisiei de evaluare în privința altor candidați, completul de judecată special va studia comparativ, prin prisma egalității de tratament, atât decizii de promovare a evaluării emise până la cazul lui Vitalie Stratan, pentru stabili existența sau inexistența unor tratamente diferite în situații similare, cât și deciziile de promovare a evaluării emise după 09 decembrie 2022, pentru a stabili dacă Comisia de evaluare nu a decis schimbarea pe viitor a practicii, în acord cu art. 137 alin. (4) din Codul administrativ.

În urma exercițiului propus, completul de judecată special a identificat în practica Comisiei de evaluare, atât până la evaluarea lui Vitalie Stratan, cât și după, cazuri în care Comisia de evaluare a constatat fapte de încălcare a regimului juridic de

declarare a averii în privința altor candidați, încălcări manifestate prin nedeclararea averii, diferența prețurilor bunurilor imobile/mobile, însă a acceptat explicațiile candidaților, constatând că aceștia au comis omisiuni tehnice, fără intenții de a eluda regimul juridic de declarare a averii.

În pofida acestor fapte, în decizia nr. 5 din 09 decembrie 2022 în privința candidatului Vitalie Stratan, Comisia de evaluare nu a redat elementele de fapt care să indice că dânsul este apreciat ca neintegru în raport cu alți candidați aliați în aceeași situație. Astfel, spre deosebire de alte cazuri identice până la 09 decembrie 2022, dar și după această dată, Comisia de evaluare a desconsiderat explicațiile reclamantului, adoptând o atitudine selectivă și neîntemeiată în raport cu situațiile similare.

Respectiv, Comisia de evaluare urmează să examineze din nou toate circumstanțele referitoare la faptul dacă reclamantul era eligibil să procure apartamentul din mun. Chișinău la preț preferențial, cât și aspectul referitor la sursa mijloacelor financiare în vederea achiziționării apartamentului la preț preferențial în anul 2014, inclusiv aspectul nedeclarării unui împrumut de 200.000 de lei în modul prevăzut de lege.

Completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție remarcă faptul Comisia de evaluare, pe care statul a investit-o cu prerogativa de a se ghida de anumite standarde pentru selectarea celor mai integri membri în acest sens, care ar putea asigura corectitudinea funcționării sistemului judiciar *per ansamblu*, inclusiv prin aplicarea unor politici coerente și conforme cu standardele general acceptate.

Trebuie menționat că, respectiva Comisie de evaluare nu are atribuții decât pentru selectarea candidaților de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și nu este împuternicită de a da calificări sau de a face constatări cu privire la calitatea de judecător al reclamantului.

Astfel, în opinia completului de judecată special, reclamantul a justificat necesitatea și coerența acțiunilor sale cu privire la obținerea la un preț preferențial, a apartamentului său de 66,9 m.p., în condițiile în care reclamantul se conformase anterior criteriilor de eligibilitate pentru acel exercițiu.

Din textul deciziei supuse controlului judiciar, completul de judecată special reține că Comisia de evaluare în privința celei de a doua neconformități, a conchis că are dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică în temeiul art. 8 alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) și e) din Legea nr. 26/2022, în legătură cu împrumutul luat de la un membru apropiat al familiei, care nu au fost înlăturate de candidat.

Totodată, Comisia de evaluare a invocat că potrivit art. 3 alin. (3) din Codul de etică al judecătorului din 2007, judecătorul trebuie să se abțină de la orice comportament, acțiune sau manifestare, care ar putea prejudicia încrederea publicului în sistemul judecătoresc, iar conform art. 14 alin. (2) din același Cod, judecătorului i se interzice obținerea ilegală a unor bunuri materiale, servicii, privilegii sau alte avantaje, inclusiv acceptarea sau achiziționarea unor bunuri (servicii) la un preț (tarif) mai mic decât valoarea lor reală.

La fel, Comisia de evaluare a indicat că Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului din anul 2015 la art. 5.1 și 5.2 stabilea că, judecătorul va respecta cele mai înalte standarde de integritate și responsabilitate, pentru a asigura

încrederea societății în instanțe. Este conștient de riscurile corupției și nu va admite sau nu va crea aparența unui comportament corupțional în activitatea sa; nu va cere, accepta ori primi cadouri, favoruri sau beneficii pentru îndeplinirea ori neîndeplinirea atribuțiilor funcționale sau în virtutea funcției deținute.

Judecătorul va încheia tranzacții cu privire la proprietatea personală într-un mod care să nu provoace îndoieli, sau să nu afecteze independența și imparțialitatea sa sau să provoace conflicte de interese.

Iar potrivit art. art. 6 alin. (2) al aceluiași Cod, judecătorul trebuie să se abțină de la orice comportament, acțiune sau manifestare, care ar putea prejudicia încrederea publicului în sistemul judecătoresc.

Completul de judecată special notează că, comportamentul deontologic este determinat de realitățile contemporane ale societăților democratice.

Astfel, Codul de etică al judecătorului furnizează destinatarilor reguli cu privire la conduită în anumite situații concrete, care să-i ajute la îndeplinirea funcțiilor în instituție, dar și în afara exercitării funcției, pentru a contribui astfel la menținerea încrederii populației în sistemul de justiție. Aceste reguli suplimentează obligațiile legale ale profesioniștilor și sunt menite să mărească responsabilitatea lor în exercitarea funcției.

La acest capitol, indispensabil este raționamentul Curții Constituționale reflectat în pct. 120 al deciziei nr. 42 din 06 aprilie 2023, unde s-a constatat că, prin textul „grav”, legislatorul a limitat marja discreționară a Comisiei de evaluare la evaluarea integrității etice a candidaților. Criteriul îi permite Comisiei de evaluare să decidă nepromovarea candidatului doar dacă a constatat încălcări ale regulilor de etică și de conduită profesională de o gravitate ridicată. Acest fapt presupune că candidatul poate pune în discuție gravitatea încălcărilor constatate de Comisia de evaluare în fața completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, care în cele din urmă poate aprecia caracterul „grav” al abaterii constatate în funcție de circumstanțele particulare ale cauzei.

Prin urmare, completul de judecată special nu poate accepta concluziile Comisiei de evaluare, precum că candidatul ridică dubii serioase cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică în legătură cu împrumutul luat de la un membru apropiat al familiei, conform art. 8 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 26/2022.

Or, conform art. 8 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.

Corespunzător, completul de judecată special observă că, capitolului III, pct. 2) al deciziei Comisiei de evaluare nr. 5 din 09 decembrie 2022 nu conține o motivare serioasă și logică în privința celei de a doua neconformități „necorespondere a criteriului de integritate etică”.

Mai mult, încălcările reținute de către Comisiei de evaluare nu satisfac criteriul ce ar permite Comisiei să decidă nepromovarea candidatului pentru încălcări ale regulilor de etică și de conduită profesională de o gravitate ridicată.

De asemenea, urmează de reținut că dacă candidatul supus evaluării prezintă argumente și explicații logice Comisiei de evaluare, veridice cu contextul social-

economic al Republicii Moldova, atunci probabilitatea că un fapt a fost într-un fel sau altul balansează, iar orice dubiu trebuie tratat în favoarea candidatului, și acesta este un principiu înrădăcinat în ideea statului de drept.

Completul de judecată special califică drept neavenită abordarea Comisiei de evaluare precum că judecătorului i se interzice obținerea ilegală a unor bunuri materiale, servicii, privilegii sau alte avantaje, inclusiv acceptarea sau achiziționarea unor bunuri (servicii) la un preț (tarif) mai mic decât valoarea lor reală, făcând aluzie că orice participant al programului destinat exclusiv judecătorilor de obținere a bunurilor imobile la un preț preferențial este potențial susceptibil de a lua calificativul - dubios în aspectul integrității financiare și etice. Or, la programul privind îmbunătățirea condițiilor de trai, în sensul obținerii unui spațiu locativ la un preț redus comparativ prețului de piață a fost destinat exclusiv angajaților sistemului judecătoresc din Republica Moldova.

Tot aici, completul de judecată special subliniază că, Codul de etică al judecătorului la pct. 13 alin. (3) stipulează că judecătorul poate achiziționa sau înstrăina proprietatea, se poate implica în tranzacții financiare și comerciale într-un mod care să nu provoace îndoieli privind etica, suspiciuni privind imparțialitatea judecătorească sau conflicte de interese.

La caz, tranzacțiile privind achiziționarea apartamentelor la preț preferențial nu au fost declarate ca fiind ilegale, în consecință, Comisia de evaluare greșit a calificat și a pus la îndoială valabilitatea tranzacției privind achiziționarea apartamentului la preț preferențial de către Vitalie Stratan.

În aceeași ordine de idei, completul de judecată special constată că, Comisia de evaluare nu a respectat dreptul de acces efectiv a candidatului la conținutul dosarului administrativ, care oferă dreptul acestuia de a face cunoștință și extrage copii de pe orice document și informație care se referă în privința sa ca participant la procedura administrativă de evaluare. Îngrădirea accesului la dosarul administrativ a generat și încălcarea altei garanții, cum este dreptul la apărare a candidatului în fața Comisiei de evaluare.

Completul de judecată special apreciază ca întemeiat argumentul reclamantului precum că timpul acordat de către Comisia de evaluare pentru prezentarea informațiilor a fost unul insuficient și restrâns, astfel nefiind posibil acumularea probelor în vederea desființării integrale a eventualelor „dubii serioase” ale Comisiei de evaluare.

La capitolul dat, completul de judecată special învederează că, potrivit art. 82 din Codul administrativ, dacă procedura administrativă trebuie realizată în scris conform art. 28 sau se realizează în scris, autoritatea publică, concomitent cu inițierea procedurii, întocmește un dosar în format electronic sau pe suport de hârtie, care conține toate documentele și înscrisurile ce se referă la procedura respectivă. Dosarul în format electronic conține, după caz, copii scanate de pe documentele pe suport de hârtie, autenticitatea copiilor fiind confirmată prin semnătura electronică aplicată de persoana responsabilă din cadrul autorității publice, documente electronice, alte înscrisuri și informații relevante expuse în format electronic.

Copiile scanate în format electronic de pe documentele oficiale emise pe suport de hârtie și înscrisurile în format electronic pe care nu s-a aplicat semnătura

electronică se utilizează fără restricții în raporturile cu autoritatea publică și pot fi incluse în dosarul administrativ, în măsura în care actele normative nu impun expres aplicarea semnăturii pe copiile/înscrisurile în cauză sau respectarea cerințelor pentru documentul electronic.

În momentul în care este pus la dosar, un document se vizează cu numere continue de pagini.

Dacă din dosar se extrag documente pentru o anumită perioadă, despre aceasta se face o mențiune, care va cuprinde: a) denumirea documentului extras; b) numărul paginilor extrase; c) motivul extragerii documentului; d) numele persoanei care a dispus extragerea documentului; e) data la care documentul a fost extras. Mențiunea se pune la dosar în locul documentului extras.

Dosarele administrative se păstrează până la expirarea termenului de păstrare, ce rezultă din dispozițiile legale existente în acest sens.

În corespundere cu art. 83 din Codul administrativ, autoritatea publică care conduce procedura administrativă acordă participanților la procedură accesul la dosarul administrativ.

Până la finalizarea procedurii, participanții nu vor avea acces la proiectele de acte administrative individuale.

Accesul la dosarul administrativ nu este permis în cazul în care prin aceasta se afectează îndeplinirea regulamentară a sarcinilor autorității publice sau în cazul în care se urmărește protejarea unui secret ocrotit de lege ori există necesitatea protecției drepturilor participanților la procedura administrativă sau ale terților.

În cazul în care există un interes îndreptățit, autoritatea publică care conduce procedura administrativă poate permite, la cerere, accesul la dosar și în cadrul unei alte autorități publice sau unei reprezentanțe diplomatice ori consulare a Republicii Moldova din străinătate.

În cadrul accesului la dosar participanții își pot face notițe sau copii de pe dosar. Costurile pentru copii le suportă fiecare participant în parte, ele fiind de 0,02 unități convenționale pentru fiecare pagină. Copiile de pe dosar în format electronic, precum și exemplarele documentelor electronice și copiile acestora sunt gratuite.

Mai mult, completul de judecată special notează că, Comisia de evaluare avea obligația să prezinte în conformitate cu prevederile art. 221 și art. 82 din Codul administrativ pe deplin dosarul administrativ a candidatului Vitalie Stratan în instanța de judecată, astfel, încât și instanța de judecată să-și poată îndeplini sarcina constituțională de control judecătoresc efectiv asupra chestiunilor de fapt și de drept.

La fel, și normele speciale, prevăzute la art. 10 alin.(5), art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022 și art. 2 alin. (1) lit. g) din Regulamentul de evaluare în temeiul Legii nr. 26/2022, adoptat la ședința Comisiei de evaluare din 02 mai 2022, garantează dreptul candidaților de a avea acces a lua cunoștință cu materialele acumulate de către Comisia de evaluare și secretariatul acesteia pentru evaluarea sa.

Completul de judecată special constată că, în cadrul ședinței de judecată s-a admis cererea reprezentantului reclamantului, avocatului Nicolae Leșan și a obligat Comisia de evaluare să prezinte dosarul candidatului certificat și oformat în corespundere cu prevederile legale. Astfel, în rezultatul executării încheierii protocolare a Curții Supreme de Justiție, reprezentanții Comisiei de evaluare au

prezentat instanței de judecată și reclamantului dosarul, la care candidatul nu a avut acces cu cel puțin 3 zile până la audiere, după cum prevede art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022.

Mai mult, în cadrul examinării prezentei cauze de contencios administrativ, reprezentanții Comisiei de evaluare au recunoscut că, atât candidatului Vitalie Stratan, precum și la dosarul administrativ al candidatului Vitalie Stratan nu au fost anexate toate materialele administrate de către Comisia de evaluare, ci doar înscrisurile care Comisia de evaluare le-a considerat în opinia ei relevante.

Circumstanțele date atestă că, Comisia de evaluare a încălcat dreptul la apărare al candidatului Vitalie Stratan, deoarece nu i-a asigurat accesul la dosarul administrativ, care trebuie să conțină toate materialele acumulate de către Comisia de evaluare, cu cel puțin 3 zile până la audiere, conform art. 82 și art. 83 din Codul administrativ, în coroborare cu art. 10 alin. (5), art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022 și art. 2 alin. (1) lit. g) din Regulamentul de evaluare în temeiul Legii nr. 26/2022, pe cale de consecință dreptul de a participa efectiv la procedura administrativă de evaluare.

Respectiv, Comisia de evaluare nu și-a exercitat în totalitate competența de a cerceta starea de fapt din oficiu, aceasta fiind prevăzută în mod expres și de art. 6 lit. f) din Legea nr. 26/2022 care prevede că întru exercitarea competențelor sale, Comisia de evaluare solicită informații de la persoanele fizice și juridice de drept public sau privat, precum și acumulează orice informații relevante pentru realizarea mandatului său.

Deci, legiuitorul a oferit Comisiei de evaluare o gamă largă de instrumente și pârghii pentru acumularea tuturor informațiilor necesare. Prin urmare, neexecutarea obligației de cercetare din oficiu a dus la adoptarea unei soluții eronate de către Comisia de evaluare și respectiv, încălcarea dreptului la apărare a candidatului.

În opinia completului de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, în această cauză, deși decizia Comisiei de evaluare privind nepromovarea evaluării nu-l împiedică pe candidat să-și continue activitatea în calitate de judecător, sau în altă funcție din domeniul dreptului deținută anterior, ea poate afecta reputația profesională a candidatului – protejată de dreptul la viața privată – de vreme ce ea conține constatări cu privire la lipsa integrității etice și financiare a candidatului (cauza Denisov c. Ucrainei [MC], 25 septembrie 2018, §§ 107-109 și 115-116).

În acest context, este de o importanță crucială observația reclamantului precum că evaluarea integrității implică o ingerință în dreptul reputația profesională a candidatului care este protejat, între altele, de articolul 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Özpınar împotriva Turciei (hotărârea din 19 octombrie 2010, §§ 45, 46, 48), a stabilit că art. 8 garantează astfel „viața privată” în sensul larg al expresiei, prin care se înțelege dreptul de a avea o „viață socială privată”, adică posibilitatea individului de a-și dezvolta identitatea socială. Sub acest aspect, respectivul drept consacră posibilitatea de a se îndrepta către ceilalți pentru a lega și a dezvolta relații cu semenii (a se vedea, în acest sens, Campagnano împotriva Italiei, nr. 77955/01, pct. 53, CEDO 2006-V, și Bigaeva împotriva Greciei, nr. 26713/05, pct. 22, 28 mai 2009).

Curtea Europeană a reafirmat că nu există niciun motiv de principiu pentru a considera că „viața privată” exclude activitățile profesionale. Unele restricții impuse în viața profesională pot intra în conflict cu art. 8, atunci când acestea se repercutează în modul în care individul își creează identitatea socială prin dezvoltarea relațiilor cu semenii săi. Este necesar să se ia notă în acest punct că, tocmai în cadrul activității profesionale pe care majoritatea oamenilor o desfășoară, apar cel mai adesea ocazii de a reînnoa legăturile cu lumea exterioară (Niemetz, menționat anterior, pct. 29).

În aceste condiții, Curtea Europeană este de părerea că ancheta referitoare la viața profesională și privată a reclamantei, condusă de inspector, în cursul căreia martorii au fost interogați cu privire la diverse aspecte ale vieții reclamantei, precum și revocarea administrativă care a rezultat din această anchetă, motivată în principal de concluzii trase din acțiunile acesteia, pot fi considerate ingerințe în dreptul său la respectarea vieții private (a se vedea, *mutatis mutandis* hotărârile, Vogt, menționată anterior, pct. 44, și Smith și Grady împotriva Regatului Unit, nr. 33985/96 și 33986/96, pct. 71, CEDO 1999-VI).

Coroborând circumstanțele enunțate supra, completul de judecată special conchide că, decizia emisă de Comisia de evaluare contrar prevederilor art. 21 din Codul administrativ nu întrunește cerințele de legalitate procedurală și substanțială, iar circumstanțele constatate denotă dreptul candidatului la o decizie de evaluare favorabilă din acest punct de vedere.

Completul de judecată special subliniază că, noțiunile „grav”, „reprobabile” și „inexplicabile” din articolul 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022 constituie după natura lor juridică noțiuni juridice nedefinite (normă juridică vagă), care nu oferă discreție Comisiei de evaluare, dar obligă la o interpretare complexă și riguroasă a normei în lumina unor fapte de încălcare gravă a regulilor de etică și conduită profesională, pe când, la caz, Comisia de evaluare a reținut succint că în acțiunile candidatului este o încălcare gravă a regulilor de etică și conduită profesională a judecătorului.

În același sens, completul de judecată special subliniază că, în virtutea funcției sale constituționale de înlăptuire a justiției instanța de judecată are competența finală de a interpreta într-un caz concret o noțiune juridică vagă.

Trebuie remarcat, însă, că Comisia de evaluare este în mod fundamental liberă să-și aleagă scopurile sau scopul legitim, însă acest fapt trebuie să rezulte din conținutul deciziei și confirmat din actele dosarului administrativ.

Potrivit art. 29 alin. (2) lit. a) din Codul administrativ, o măsură este proporțională dacă este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege. Astfel, excluderea și nu doar limitarea dreptului de a fi ales în organele enumerate în Legea nr. 26/2022 chiar pentru presupuse încălcări nesemnificative reținute de către Comisia de evaluare nu este la caz o măsură adecvată pentru atingerea scopurilor expuse în lege. Având în vedere problema stringentă în buna funcționare a organelor de autoadministrare judecătorească la momentul emiterii deciziei, neevaluarea candidatului, nu doar că nu se încadrează în motivele de neevaluare, dar constituie o încălcare inutilă și, prin urmare, ilegală a drepturilor reclamantului.

Totodată, conform art. 29 alin. (2) lit. b) din Codul administrativ, o măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă este necesară pentru atingerea scopului. Conform acestui element al proporționalității înseamnă că măsura oficială trebuie să fie cel mai blând mijloc de atingere a scopului de reglementare. Comisia de evaluare nu a efectuat această analiză la caz. Astfel, Comisia de evaluare nu a analizat alternativele de reglementare a cazului individual care să îndeplinească scopul de reglementare în același mod. Dezavantajele pe care le presupun alte opțiuni de reglementare trebuie luate în considerare și stau în calea caracterizării lor ca mijloc mai blând. Participarea candidatului la alegeri pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii cu constatările unor probleme minore plasate în spațiul public și care fac parte din realitățile sociale ale Republicii Moldova, reieșind și din modificarea constantă a legislației naționale, ar fi fost o măsură mai blândă pentru atingerea scopurilor dorite.

Conform art. 29 alin. (2) lit. c) – (3) din Codul administrativ, o măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproportională în raport cu scopul urmărit. Această cerință implică o punere în balanță a valorilor protejate juridic. Cu cât dreptul este mai vătămat cu atât mai mult se cere ca avantajul de pe urma ingerinței să fie superior. Este de notat că, excluderea dreptului judecătorului de a fi candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii antrenează după sine nu doar o ingerință, dar o anulare improprie a dreptului de fi ales în această funcție. Astfel de soluție nu poate fi acceptată într-un stat de drept, ea fiind incompatibilă cu demnitatea omului și cea de judecător. Scopul încrederii în justiție poate fi realizat prin mijloace complexe, dar în niciun caz prin reducerea la zero a ideii de alegeri libere, transparente și în condiții de concurență în funcțiile de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și organelor acestuia. Judecătorul, fiind în funcție, se prezumă a fi integru, iar în cazul în care se demonstrează contrariul atunci urmează ca acesta să fie eliberat ponderat din sistemul judecătoresc printr-o procedură disciplinară sau altă procedură, care să țină cont de garanțiile independenței sale. Completul de judecată special notează că, scopul Legii nr. 26/2022 este printre altele de a spori încrederea în justiție, dar nu de a transforma justiția într-o ramură a puterii de stat ineficiența și asupra căreia ar plana imixtiunile/dependențele de puterea politică.

În sinteză la acest aspect de legalitate, completul de judecată special constată că, decizia Comisiei de evaluare este contrară și principiului proporționalității.

Completul de judecată special constată că, doar aceste încălcări izolate a garanțiilor în procedura administrativă constituie erori grave de procedură, care au afectat caracterul echitabil al procedurii administrative de evaluare, și ca consecință existența unor circumstanțe de natură procesuală, care ar fi dus la promovarea evaluării de către candidat.

Completul de judecată special remarcă faptul că, statul a investit Comisia de evaluare cu prerogativa de a se ghida de anumite standarde pentru a selecta cei mai integri candidați la funcția de membri *inter alia* în Consiliul Superior al Magistraturii, care la rândul lor ar putea asigura corectitudinea funcționării

sistemului judiciar per ansamblu, inclusiv prin aplicarea unor politici coerente și conforme cu standardele general acceptate.

Reclamantul a demonstrat completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție caracterul plauzibil al elementelor invocate în contestația sa, inclusiv cu privire la corectitudinea operațiunilor financiare efectuate la gestionarea, vânzarea și cumpărarea bunurilor mobile și imobile, precum și la respectarea normelor de etică și deontologie.

Completul de judecată special reține că, circumstanțele constatate denotă un drept al reclamantului la o altă decizie din partea Comisiei de evaluare decât cea contestată, deoarece sunt de natură care ar putea duce la promovarea evaluării de către candidatul Vitalie Stratan.

Totodată, completul de judecată special notează că, Comisia de la Veneția a recomandat că, decizia finală în privința evaluării să fie luată de către instanța de judecată competentă, totuși Parlamentul Republicii Moldova a optat pentru o altă politică de drept referitor la acest subiect. În pofida acestui fapt, completul special de judecată subliniază că, din rațiuni de protecție efectivă a drepturilor este în drept și obligat să desfășoare un control judecătoresc de legalitate deplin asupra chestiunilor de fapt și de drept.

Chiar dacă, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție este limitat în adoptarea unei decizii finale, totuși argumentele, concluziile și constatările sale sunt obligatorii și executorii pentru Comisia de evaluare. Această concluzie se desprinde direct din prevederile art. 120 din Constituția Republicii Moldova, care reglementează caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărâri judecătorești definitive.

Completul special de judecată își întemeiază argumentul său pornind și de la jurisprudența Curții Constituționale, care a reliefat că, chiar dacă completul special al Curții Supreme de Justiție nu poate obliga Comisia de evaluare să promoveze candidatul evaluat, argumentele și concluziile făcute de această instanță în cazul soluționării contestațiilor rămân obligatorii pentru Comisie (DCC nr. 42 din 06 aprilie 2023 § 143).

Completul de judecată special notează, că tot din rațiuni de control judecătoresc efectiv, dar și din motive de calitate a legii, Comisia de evaluare nu este obligată, după dispunerea reluării procedurii de evaluare, să cerceteze alte circumstanțe decât cele care au stat la baza admiterii acțiunii reclamantului.

Astfel, evaluarea după reluarea procedurii nu ar trebui să se transforme într-un argument și activitate circulară vicioasă, fapt care este contrar standardului de protecție efectivă a drepturilor, separarea ramurilor puterii de stat, certitudinea juridică și efectul obligatoriu al hotărârilor judecătorești definitive.

Completul de judecată special menționează că circumstanțele reținute de Comisia de evaluare nu se încadrează din perspectiva proporționalității în motivele de nepromovarea a evaluării candidatului Vitalie Stratan. Or, aceasta nu a efectuat o analiză și motivare a scopului legitim.

În preambulul Legii nr. 26/2022, legiuitorul a stabilit expres că a adoptat legea nominalizată în vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Procurorilor și ai organelor specializate

ale acestora, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, dar și, în general, în sistemul justiției.

Din decizia contestată și actele prezentate de pârâtă nu rezultă care din aceste scopuri au fost urmărite prin soluția de nepromovare a evaluării candidatului Vitalie Stratan. Orice din aceste scopuri ar fi legitime, însă nici unul din ele nu a fost analizat de către Comisia de evaluare, iar în ședința de judecată reprezentanții pârâtei nu au oferit un răspuns plauzibil la această întrebare.

Astfel, excluderea și nu doar limitarea dreptului candidatului Vitalie Stratan de a participa și de a fi ales în calitate de membru al Consiliului Superior al Magistraturii pentru faptele minore reținute de către Comisia de evaluare nu este la caz o măsură adecvată pentru atingerea scopurilor expuse în legea, însă neconcretizată în decizia contestată. Având în vedere problema de buna funcționare a organelor de autoadministrare judecătorească la momentul emiterii deciziei și nepromovarea candidatei pentru faptele minore, nu doar că nu se încadrează în motivele de nepromovare, dar constituie o încălcare inutilă și ilegală a drepturilor enunțate.

Completul de judecată special reiterează că măsură întreprinsă de autoritatea publică pârâtă este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit. Acesta cerință a legiuitorului implică o punere în balanța a valorilor protejate juridic, o pondere a intereselor în joc. Cu cât dreptul este mai vătămat, cu atât mai mult se cere ca avantajul de pe urma integrității să fie superior.

Prin urmare, excluderea dreptului judecătorului de a fi candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, antrenează după sine nu doar ingerința dar o anulare improprie a dreptului de a fi ales în această funcție. Astfel de soluție nu poate fi acceptată într-un stat de drept, ea fiind incompatibilă cu demnitatea omului și cu cea de judecător.

Din considerentele menționate, completul de judecată special relevă că, în prezenta cauză se regăsesc temeiuri legale de a anula decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 5 din 09 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Vitalie Stratan.

Completul de judecată special reține că ilegalitatea deciziei contestate duce la anularea deciziei și dispunerea reevaluării candidatului. Or, dispunerea reevaluării este rezultatul final și implicit care include pierderea valabilității deciziei conform art. 139 alin. (1²) din Codul administrativ (a se vedea DCC nr. 42 din 06 aprilie 2023 § 143, cauza Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugalia [MC], 6 noiembrie 2018, § 184 și jurisprudența citată acolo).

În conformitate art. art. 224 alin. (1) lit. b), 195 Codul administrativ, art. art. 238-241 din Codul de procedură civilă, art. 14 alin. (6), alin. (8) lit. b), alin. (9) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei

independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

d e c i d e:

Se admite acțiunea în contencios administrativ înaintată de judecătorul Vitalie Stratan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 5 din 09 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Vitalie Stratan, dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului.

Se anulează decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 5 din 09 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Vitalie Stratan.

Se dispune reevaluarea candidatului Vitalie Stratan de către Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Mariana Pitic

Ion Guzun